Vogelweekend Drenthe / Groningen, 27 t/m 29 mei 2016

Renie van der Werf

Voorwoord

Deze excursie werd aanvankelijk aangekondigd met de titel “Omgeving Zuidlaardermeer en Noordoost Groningen”, maar: lees verder. We waren met 16 deelnemers, onder de bezielende leiding van Huub Huneker. We logeerden in groepsaccomodatie ‘de Clinge’ in Zeegse (Noord Drenthe), prachtig gelegen in een gevarieerd bosgebied. Een uitstekend onderkomen! Het aanvankelijke plan was een volle dag te besteden in de polders rondom het Zuidlaardermeer: de Onner-, West-, en Kropswolderbuitenpolder. Deze polders werden een paar jaar geleden omgevormd tot ‘wateropvangmoerassen’. In de beginperiode vormden deze gebieden ware vogelparadijzen met o.a. Geoorde Futen, Witwang- en Witvleugelsterns, Steltkluten, Zeearenden en véél meer moeras- en rietvogels. Maar helaas, in 2015 besloten de beheerders van het gebied het waterpeil te verlagen, dit ten koste van veel leuke soorten. Om deze reden, en met nieuwe kennis (zie Huub’s verslag), heeft Huub besloten veel minder nadruk te leggen op de Zuidlaardermeerpolders, maar in plaats daarvan nieuwe natuurontwikkelingsgebieden in de omgeving van Slochteren te bezoeken. Het onderstaande verslag bestaat uit bijdragen van drie verschillende verslag-schrijvers, één voor elke dag.

Vrijdag 27 mei

Femie de Jager

Op vrijdag 27 mei vertrekt ons groepje van 7 personen om 10.00 uur vanaf station Castricum. We hebben excursieleider Huub al bij ons, dus dat zit goed. Ook het weer is goed! Om ongeveer 12.30 uur arriveren we bij de Clinge in Zeegse, waar de andere deelnemers ons al opwachten, op Jeroen na, die komt aan het eind van de middag, op het hooggelegen terras op een prachtige plek. Er is een waar welkomstconcert van Tjiftjaf, Zwartkop, Winterkoning, Vink en Boomkruiper. Dat belooft veel goeds. Huub vertelt ons over zijn programma. Helaas is de waterstand in de beoogde polders rond het Zuidlaardermeer erg laag. Dat betekent dat daar weinig vogels te zien zijn, dus heeft Huub alternatieven gezocht en gevonden.

Vanmiddag rijden we door het stroomgebied van de Drentsche Aa richting Gasteren om daar een wandeling te maken. Wát een prachtig gebied is dit: mooie boerderijen in een lieflijk landschap. Eerst zoeken we de Zwarte

Ooievaar, in de buurt van Anloo, die daar gespot was. Die vinden we niet, maar tussen de kleine hooilandjes horen en/of zien we wel Zwartkop, Vink, Merel, Zanglijster, Tuinfluiter, Patrijs, Fazant, Kwikstaart, Pimpel- en Staartmees, Huismus, Vlaamse Gaai, Boeren-, Huis- en Gierzwaluw, Buizerd, Roodborsttapuit, Groene Specht, Appelvink en een Roodborst met voedsel in zijn bekkie. De eerlijkheid gebiedt me om te zeggen dat ik persoonlijk niet alles gezien of gehoord heb. Omdat het hier zo mooi is, pakken we op deze plek een andere wandeling van 5 km op bij het Anlooër Diepje (nou ja, diep?; het stroompje is nog geen meter breed, maar meandert wel heel mooi). We bewonderen de specifieke hekken van het Drentse Landschap. Ze lijken op de hekken op Vlieland, maar de zware kei ontbreekt. De Geelgors zit met twee juvenielen voor ons op het wandelpad, we zien duidelijk de prachtige gele kop en zijn rode stuit. Een Buizerd wordt belaagd door twee Zwarte Kraaien. We zien nog Huis- en Ringmus, Grasmus, Fazant, Ooievaar, Sperwer en een prachtig poserend mannetje Goudvink (had ik nog nooit zo mooi gezien). Nog veel Buizerds. We naderen het Wielewalenbosje, maar.....met vogelaars schiet je niet op met wandelen, we moeten terug naar de Clinge om ons te installeren en te eten. Dit was in ieder geval een prachtig begin van het weekend. De ‘aangeklede’ soep en dessert smaakt ons allemaal heel goed. Hulde aan Marian die ook een goede inschatting van het benodigde brood had gemaakt. De Clinge is op een klenge gebouwd. Dit is een heuvel die vroeger is ontstaan door zandverstuivingen. Vlakbij zijn ook de Zeegser Duinen met een prachtig vennetje. Ook dichtbij, tenminste met de auto, zijn bij de Strubbenweg prachtige strubben te bewonderen: (Eiken)bomen die in een ver verleden zijn omgehakt en onder de grond verder groeiden, met meerdere stammen omhoog kwamen (soms wel 8 tot 9 forse stammen) en zo tot prachtige grillige meer-stammige bomen groeiden. We maken een mooie avondwandeling door dit deels open landschap en we zien en horen nog Boomklever, Boomkruiper en Grote Bonte Specht. Het is nog steeds heerlijk weer, dus buiten praten en drinken we nog wat op ons ruime en sfeervolle terras.

Zaterdag 28 mei

Huub Huneker

Noordoost Groningen, Oldambt, omgeving Beerta, 10.30 uur. Daar stonden we dan. Met zware bewolking en lichte regen, aan de randen van omvangrijke graanakkers. Om ons heen kijkend, zoekend naar een doelsoort van dit weekend: Grauwe Kiekendief. Het was een door Madeleine Postma opgegeven plek waar een paar een nest had. Op 8

februari 2016 hield Madeleine voor de VWG een vakkundige en gedreven lezing over deze ranke kiekendief in Nederland, waarvan de hoogste aantallen in N.O. Groningen te zoeken zijn. Ondanks de zware regendreiging werd het droog, en was er na een half uur een ingehouden kreet; 'daar hep je um'. Van vrij ver weg (goed ontdekt Jaap Walta) kwam een adulte man rustig laag vliegend langs ons. Iedereen (16 personen) had um, en zagen ook alle kleedkenmerken. In deze tijd van het jaar zit het vrouwtje nog op eieren, of heeft jonge jongen. Het mannetje heeft het dan nog niet zo druk met het aanslepen van voedsel. We hadden mazzel. Schuin boven ons twee tegelijk schetterende Veldleeuweriken, met daaronder een fonkelend mooie adulte man Gele Kwikstaart.

Door Nieuw Beerta gingen we. Wat een bijzonder oord! Ooit rijke boeren: te gekke woningen, door Drieborg (arbeiderswoningen), naar de Dollarddijk ten noorden van 'Hongerige Wolf'. Wat een horizon, wat een ruimte, wat een……, iedereen vulde het zelf in. Heel verspreid liepen er Kluten, Tureluurs en Bergeenden. En na een kwartier - retteketet - wéér een man Grauwe Kiekendief; jagend nu, er zat wiekelende vaart in hem. En wéér twee blije Veldleeuweriken en meerdere Gele Kwikstaarten.

Terug van Slochteren; Dannemeer, bij het buurtschap 'Denemarken'. Tussen Harkstede en het Schildmeer (ten zuiden van Appingedam) bevindt zich een groot natuurontwikkelingsgebied in diverse stadia. Het meest recent aangelegde gebied was het aantrekkelijkst. Vanaf de berm van een fietspad was het langdurig vogelsmullen: o.a. 2 man Zomertaling, 4 Smienten, 2 Geoorde Futen, 4 Zwarte Sterns en 8 Witwangsterns. Opvallend: de Witwangsterns zaten (broedden) op hun eigen zandplaatje, gescheiden van de andere sterns. De zon had het inmiddels gewonnen van de bewolking, en er liepen, fietsten en stonden overal genietende mensen. Gedurende het hele weekend hielden twee van ons de gevoelige vingers aan de digitale knopjes van hun slimme telefoontjes. Het was Micha de Heus die ons van de Dannemeerweg leidde naar de Hooilandse Weg. En retteketet, daar stonden we oog in oog met 6 Steltkluten! Eén nest zagen we waar er twee liefdevol omheen liepen. Met mooi licht in de rug genoten we van een vlakbij ons parachuterende Graspieper, één paar en twee vrouwtjes Zomertaling, twee vrouw en één man Bruine Kiekendief, een Grote Zilverreiger en 12 duttende Lepelaars. Uit het niets begonnen die alle tegelijk enthousiast met hun lepels door het slijk te zwaaien, met op de achtergrond een zompig hoempende Roerdomp. Zo mooi eindigde deze vogeldag!

Met dank aan:

1. Madeleine Postma, zeer actief lid van de Werkgroep Grauwe Kiekendief.
2. Guido Meeuwissen, een vogelaar uit Haren, die mij vooraf aan de excursie berichtte over de Dannemeerweg en omgeving.

Zondag 29 mei, laatste dag

Klaas Mudde

In tegenstelling tot eerdere weersvooruitzichten voor deze zondag, belooft het wederom een prachtige dag te worden. En dat werd het ook. Na het ontbijt, buiten in het zonnetje aan de picknicktafels, nog een laatste bespreking van de activiteiten die we deze dag gaan doen. Tim bedankt namens de groep de begeleiders/organisatoren van dit weekend Marian, Renie en Huub, en verrast ze met een kleine attentie. We nemen afscheid van onze gastheer en gastvrouw, tevens de eigenaren van dit mooie onderkomen, 'de Clinge'. De Clinge was in 2015 groepsaccommodatie van het jaar. De gastvrouw maakt nog melding van het feit dat tot vorig jaar een Gekraagde Roodstaart in de ruimte boven de hoofdingang van ons onderkomen nestelde. Helaas dit jaar niet. Ze verzekerde ons dat wij daar geen oorzaak van zijn.

Ondertussen wordt er al driftig vogels geturfd die te horen en te zien zijn. Alleen de iets minder algemene vogels noteer ik. Na het horen van een 'ping' kijken we snel omhoog en zien een Appelvink van de ene naar de andere kruin vliegen. Mooi zijn de ietwat doorschijnende vleugels te zien. Groenlingen en Vinken roepen uitbundig vanuit het gebladerte en ook een Goudhaantje laat zich horen. Een Gaai vliegt naar een volgende boom. Ondertussen heeft Micha, zo langzamerhand onze vaste ondersteuner in ICT-zaken, de laatste digitale meldingen in ons gebied doorgenomen. We gaan de Onner- en Oostpolder, het Zuidlaardermeer en het stroomgebied van de Drentsche Aa bezoeken. We bekijken later wel of we nog tijd hebben voor de Vale Gier op de terugreis nabij Den Helder... De Onner- en Oostpolder maken deel uit van het Natuurnetwerk Nederland, voorheen de Ecologische Hoofdstructuur. Door de nieuwe inrichting is het mogelijk om de natuur rondom Zuidlaardermeer nog verder te ontwikkelen. Dit Natura 2000-gebied wordt op Europees niveau beschermd. De investeringen in natuur leveren zichtbaar resultaat op. Het Zuidlaardermeergebied is een paradijs voor Zeearenden, Witwang-, Zwarte- en Witvleugelsterns, en vele andere soorten. De Sterns gaan we allemaal zien, helaas de Zeearend niet. De vogeluitkijktoren/gemaal is mede ontworpen met inbreng van

vogelaars. Een brede betonnen trap leidt naar een groot platvorm zodat niemand elkaar in de weg loopt of het uitzicht van de ander beneemt. Er is 360 graden zicht.

We gaan op weg… en lopen gelijk vast in de plaatselijke wielerronde van Tynaarlo. We besluiten de Tomtom te negeren want die stuurt ons steeds door Tynaarlo heen en gaan op ‘de kaart’ verder. Dat gaat goed en vanuit de auto zien we nog een bezet ooievaarsnest met jongen. De rijkelijk bloeiende rhododendrons in de brinkdorpen, en buurtschappen die wij passeren, zijn een bonus. Richting de uitkijktoren wordt het stofhappen op het laatste onverharde stuk weg. Ook de fietsers en wandelaars die we op dit stuk passeren kijken ons verwijtend aan. Bij de uitkijktoren aangekomen maken we eerst een praatje met wat ‘loze vissertjes’, er wordt niets gevangen vandaag, en ze zijn al snel vertrokken. De onderkant van de uitkijktoren wordt druk gebruikt als nestplaats door Boerenzwaluwen en minstens één Witte Kwik. Een paar Holenduiven liggen op het pad naast de toren heerlijk in het zonnetje. Een Koekoek scheert langs met opvallend veel bruin in zijn verenkleed. De eerste Zwarte Stern wordt gezien, een Rietzanger maakt een zangvlucht en probeert boven de Veldleeuweriken uit te komen. Graspiepers en Gele Kwikstaarten vliegen af en aan. Twee Ringmussen op een paaltje en een Rietgors op een struik. Een Kneu-man, prachtig op kleur, zit op een steen in een plasje. Er wordt ver weg een roofvogel gezien. Een Boomvalk? Wel duidelijk zijn de andere roofvogels zoals de Buizerd en de Bruine Kiekendief waarbij een vrouwelijk exemplaar duidelijk herkenbaar is aan de lichte kop. Een paar Kieviten maken het de Kiekendieven niet makkelijk en doen herhaaldelijk schijnaanvallen. Vlakbij stapt een Ooievaar door het hoge gras, druk met het zoeken naar maagvulling, een ander cirkelt rond. Een paar Steltkluten stappen parmantig door de modder. Voor het overige is er zo’n beetje alles aanwezig wat je hier kan verwachten. We gaan op weg naar een plek iets verderop, langs het fietspad waar we ook een goed uitzicht hebben op het gebied vanuit een andere hoek. Tweemaal zien we een Watersnip opstijgen en na een korte vlucht weer terugvallen in het hoge gras. Vier Ooievaars veranderen in Lepelaars om uiteindelijk te eindigen als KRAANVOGELS! Ze vliegen naar het oosten weg. Dit is een cadeautje, en hadden we niet verwacht. Nog meer Rietzangers langs het fietspad, en we horen een Sprinkhaanzanger. Zien we daar nou een Witvleugelstern? Ja! Wat een prachtige stern. Ook een aantal Zwarte Sterns en een Visdiefje trekken hun zigzaggende baantjes. Ook hier zit weer van alles, van Canadese Gans, Rietgans, Brandgans, Nijlgans, Wintertaling, Tafeleend,

Bergeend, Slobeend, Krakeend, Waterhoen, Grutto, Tureluur tot één Kleine Mantelmeeuw aan toe. We gaan verder op weg naar een verhoging langs het Zuidlaardermeer waar we nog een Bosrietzanger ontmoeten. We komen uit op een privéterrein, en moeten keren met de auto's. Tijdens een discussie over wat we nu gaan doen, zien twee van ons -vanuit de auto-, achter de discussiegroep in de struiken, een opvallend roodachtig vogeltje met een overwegend zwarte kop, we houden het op een Gekraagde Roodstaart. Ook menen we een Spotvogel te horen. Gezien de tijd is er besloten dat we op huis aangaan en nog proberen bij Huisduinen de vandaag nog gemelde Vale Gier te gaan zoeken. Aan het stroomgebied van de 'Drentsche Aa' komen we helaas niet toe. We maken een tussenstop bij Breezanddijk op de afsluitdijk om de benen te strekken en te hergroeperen. Ondertussen bewonderen we in de stormwind langs de dijk, de zeekool die hier uitbundig bloeit. Op naar Huisduinen. Mischa's gps brengt ons naar de plek waar het beest het laatst gesignaleerd is. Niets te zien, op naar Fort Erfprins, ook daar niets te zien. We nemen hier afscheid van elkaar, het is inmiddels vijf uur, het is mooi geweest. Huub en zijn medepassagiers gaan nog even kijken aan de zuidkant van het weiland tussen de ganzen en koeien, je weet het maar nooit. Maar ook hier niets. Wel een paar oude bekenden van Huub, zgn. 'soortenjagers', één met een prachtige foto van de Vale Gier tussen de ganzen. Ook wij vinden het welletjes en gaan tevreden op huis aan. Het was een prachtig vogelweekend, de sfeer was goed en we hebben alles gezien wat op het programma stond. Iedereen bedankt.

Het slootje bij Sluis, 18-06-2016

Huub Huneker

Een prachtig watertje is het daar bij Ameide, met waterlelie en gele plomp. Ertussen houten vlotjes met daarop broedende Zwarte Sterns. Achttien juni waren we daar met een VWG excursie en de Sterns hadden jongen. De ouders vlogen gedreven heen en weer, onder andere met gevangen vlinders in de snavels. Die pikten ze uit een vlakbij gelegen landje met lang gras. Zwarte Sterns pikken insecten van allerlei soorten planten, het water oppervlak en vangen visjes. Vanzelfsprekend zijn het aan water gebonden soorten: waterwantsen, bootsmannetjes, geelgerande watertorren, kleine kikkers en padden, libellen en juffers, bloedzuigers, kikkervisjes, kokerjuffers en haften. Daarnaast bijen, hommels, sprinkhanen, gaasvliegen, spinnen, vliegen, langpootmuggen, slakjes, muggen, mieren, motten en vlinders. Door de telescopen zagen we dat de meeste vlinders zandoogjes

waren. Ongetwijfeld ook andere soorten, maar dat voeren gaat zo snel. De rustig wachtende jongen hapten ze snel naar binnen. Eenmaal zag ik dat een jong geen enkele moeite had met een forse libel; met vleugels en al ging die naar binnen. Ongelooflijk leuk om te zien is de jachtwijze van de oude Sterns. Er stond een voorzichtig windje, waar de zwarten tegenin vlogen. Ze jaagden op een hoogte van een halve tot twee meter. Steeds baantjes trekkend van zo'n honderd meter boven het zacht wuivende gras. Na een remmende en duikende beweging pikten ze de vlinders van het gras om daarmee naar de jongen te vliegen. Vlak voor ons langs in een constante cadans heen en weer en weer heen. In het grasland graasden koeien, waar steeds Zwarte Sterns, Zwaluwen en enkele Gele Kwikstaarten rondom hingen, achter elkaar voedsel vangend. De stern pullen oogden goed doorvoed – moddervet eigenlijk. Op twee verschillende plekken hoorden we een Cetti's zanger zingen. De Biesbosch is de kraamkamer van de in Nederland broedende Cetti's zangers. Vandaaruit breidt dit moeilijk te vinden vogeltje zich langzaam maar zeker uit. Daar waar Zwarte Sterns en Purperreigers broeden, ben je verzekerd van een gebied met hoge natuurwaarden.
Zouwebouzem, ga het zien daar!!

Literatuur

Cramp, I Handbook of the birds of Europe, the Middle East and North Africa, volume IV, tern to woodpeckers, 1985

Jan van Gelderen en Paul van Gaalen, De wereld van de Zwarte Stern, 1995

Dagboek Heemskerk, nr. 13

Jan Zweeris

Waterberging – Noorderveld

Het blijft gelukkig een goed gebied om te genieten van vogels. Een paar waarnemingen van de laatste tijd, een paar krenten uit de pap.
Veertien Lepelaars hielden zich hier op om te foerageren en uit te rusten. Gezellig bij elkaar. Daar tussendoor, en verder op, vertoonden zich een aantal prachtig zwart-witte Kluten met hun dunne kromme snavel, ook al op zoek naar iets eetbaars. Visdiefjes hebben het hier ook gevonden, zelfs om er te broeden. Vijanden worden agressief verjaagd, in snelle duikvluchten. Verder vertonen zich daar altijd allerlei eendensoorten, steltlopers en ganzen. Helaas nog geen Sneeuwgans zoals in het Jisperveld.

Het duingebied

Maar ook in ons duingebied viel genoeg te beleven. Op het Kieftenvlak, bij de Heemskerkse strandopgang, zijn lange tijd Blauwborsten gehoord en

gezien. En daar in de buurt een vijftal buitelende Buizerds. Het leek veel op baltsgedrag. Iets verder op waren veel kleine groepen Spreeuwen aan het foerageren. Gemengde groepen oud en jong in vele variaties van kleur, allerlei tinten bruin en zwart, gelardeerd met zilveren spikkeltjes. Opvliegen en even later weer ergens anders neerfladderen met het geluid van een windvlaag door bladeren. Kneuen waren er dit afgelopen seizoen in grote groepen te zien en te horen en wel op verscheidene plaatsen.

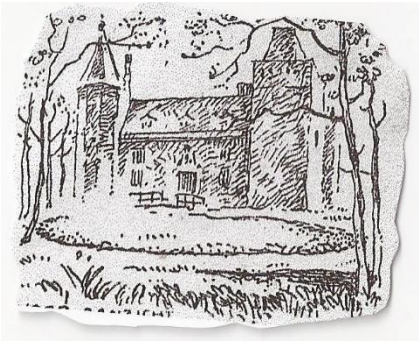

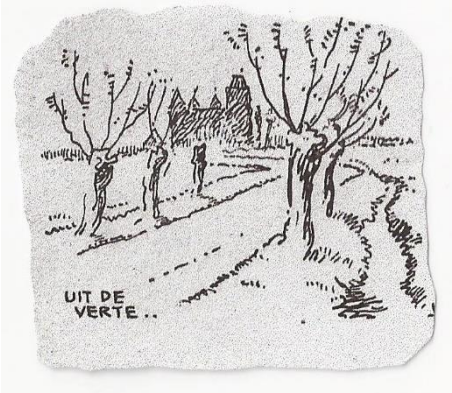

Landgoed Marquette

Op het centrale weiland, waar altijd wel Blauwe Reigers en ganzen te vinden zijn, werd een bijzondere gast gezien, een familielid van de bekende reiger namelijk een Purperreiger. Hopelijk wordt het een stamgast. Het aantal bezette nesten van Blauwe Reiger kwam dit jaar niet verder dan drie. De kleine kolonie aan de Marquettelaan slinkt steeds verder. De IJsvogel telling is door gebrek aan tellers en andere omstandigheden niet tot zijn recht gekomen. Een nestplek op Marquette is verstoord door…….? Bovendien is de geplaatste camera ook buiten werking geraakt. Wel zijn in de buurt twee jonge vogels gezien. Op het landgoed zijn drie jonge Haviken rond hun nest gezien. Twee jonge Buizerds op een nest konden ook aan het lijstje toegevoegd worden. Op enkele plekken buiten ons gebied zijn twee keer twee jonge IJsvogels gezien. Dat was bij de “Waterfabriek” en de Karpervijver.

Rondom het dorp

In mijn eigen tuin is het erg rustig. Af en toe een paar Mussen, die even komen kijken op de lege voedertafel en eronder. Net als de Tortelduiven. De Koolmezen en de Merels hebben het naar hun zin in de Berk. De Mezen hebben een kunstje van de Mussen afgekeken, of misschien net

andersom, nl. het steile wand klimmen tegen de achtermuur van het huis. Daar vinden ze kennelijk iets lekkers, net als de Mussen. Begin mei zat er dagen lang, vele uren, een mannetjes Mus luid te tsjilpen. Kennelijk had hij nog wel zin in een…….. In de dakgootrand van het huis hebben ze het druk, de andere mussen. Een goed nestplekje gevonden? We wachtten het af …….. Een paar weken later zag ik vier jonge Mussen bedelen in de tuin, met trillende vleugels. Ook een paar mooie waarnemingen van zwaluwen. In de Helmlaan en Muurpeper (in de wijk Commandeurs) is een kolonie Gierzwaluwen gevestigd. Ze hebben hun plekken om te nestelen gevonden tussen de kantpannen van de dakranden. Achter de kieren is voldoende ruimte voor nestbouw. In totaal gieren er door de straten tussen de 60 en 80 van deze sikkelvormige zwaluwen. Een uniek gebeuren. Meestal zijn de dakranden afgedekt met planken en daardoor ongeschikt voor nesten. Ik vraag me af hoe die vogels de plekken ontdekt hebben. Een goed idee voor de bouwers om het op deze vogelvriendelijke manier te doen. Al is het maar op een aantal plekken. Er is trouwens een bouwbesluit dat mogelijkheden biedt voor nestbouw van vogels bij gebouwen. Alleen moeten de aannemers daar op gewezen worden. Ik meen me te herinneren dat in de Zaanstreek en Castricum daar goeie resultaten mee bereikt zijn. Er zijn ook een paar locaties in Heemskerk met Huiszwaluwnesten: aan het eind van de Noordermaatweg bij de paardenstallen, aan de Rijksstraatweg zijn drie nesten en op de Oosterweg twee. Het afgevallen nest op de Kleine Houtweg is vervangen door nieuwbouw. Hopelijk hebben de zwaluwen nu meer klei dan zand gevonden en gebruiken ze voldoende speeksel voor de specie.
Met dank aan Klaas Mudde, Huub Huneker en Klaas Pelgrim

De drie Vinken (vervolg)

Jan Zweeris

Na de “gewone” Vink wil ik de twee andere vinkachtigen bespreken: de Putter en de Groenling.

Eigenlijk heet de Putter; Distelvink. Dit mooie vogeltje is niet alleen kleurrijk, maar kan ook nog goed en welluidend zingen. Daardoor is het al heel lang een favoriete kooivogel geweest. En bovendien werd het beestje een “leuk” kunstje geleerd. Hij moest voor zijn eigen drinken zorgen door een vingerhoed met water op te trekken - te putten dus. Vandaar…… Eigenlijk zouden we dit pesterige naampje niet moeten gebruiken, maar hem en haar gewoon Distelvink noemen. Onze voorouders verorberden ze ook

nog graag. Tegenwoordig gebeurt dat gelukkig bij ons niet meer, maar rond de Middellandse Zee nog wel. ”Verfoeilijk”.

Putter Foto: Cees op den Velde

Groenling en Putter hebben een langdurige en zeer gevarieerde zang in tegenstelling tot de Vink. Groenlingen mogen dan bekend staan om hun eentonige zeurderige gezeur, maar als je er goed naar luistert, zal je versteld staan van zijn virtuositeit. In de loop van de jaren leren Groenling en Putter steeds meer bij en wordt hun zang nog uitgebreider. Ze zingen in de eerste plaats om een partner te vinden. Pas daarna zoekt het nieuwe paar een geschikte nestplaats en daarna wordt er pas een territorium gevestigd. Een Vink daarentegen zingt allereerst om een territorium te markeren. Pas daarna gaat hij op zoek naar een vrouwtje, al zingend. Als dat gelukt is, gaat het samen, binnen het veroverde gebied een nestplek zoeken. Groenling en Putter zingen onregelmatig en niet als hun neef langdurig en vaak ook buiten hun territorium. Ook voeren ze nog fantastische zangvluchten uit. De mannetjes vliegen kantelend in een slingerende baan, met opvallend langzame, stijve vleugelslagen, waarbij ze ook hun staartveren spreiden. Beide soorten laten daarmee hun markante vleugel – en staarttekening zien: felgeel in de vleugels, geel (Groenling) of wit (Putter) in de staart. Die zangvluchten worden ook wel

“vlindervluchten” genoemd. Er gaat een duidelijke signaalwerking van uit en die is alleen effectief in open en halfopen terrein met bosjes, hagen, boomsingels en dergelijke, de plaatsen waar ze te vinden zijn. Groenling en Putter zijn het hele jaar sociale vogels met kleine territoria. Ze verdedigen alleen de directe omgeving van het nest. Hun territorium kan zo klein zijn, omdat ze hun voedsel erbuiten zoeken. Ze broeden daarom vaak in kleine kolonies op plaatsen met veel nestgelegenheid. Het voedsel wordt vaak ver van het nest gehaald, vooral op braakliggend terrein. Vaak in groepjes. Voordeel; meer ogen tegen katten en roofvogels en nieuwe voedselbronnen. Ze hebben een lang broedseizoen met meerdere broedsels. Daarom moeten ze steeds overschakelen op nieuwe voedsel bronnen en die ook vinden. In de loop van de zomer komen er steeds nieuwe zaden vrij. Daar profiteren ze van. Na het Paardenbloem pluis, komt er Zuring of Vogelmuur beschikbaar, daarna zaad van Distels en zo verder. Putters en Groenlingen zijn behendiger bij het foerageren dan Vinken. Vink, Putter, Groenling, een kleurrijk en vrolijk stel.
(Bewerking uit “Vogels” van Vogelbescherming Nederland van 2016)

Korte berichten, verzameld uit allerlei bronnen, deel 2

Jan Zweeris

Goed nieuws voor vogels

In de Waddenzee is het aantal mosselbanken in beschermde gebieden gegroeid. Vogelbescherming werkt samen met vissers en andere natuurorganisaties om het succes nog groter te maken en zo het voedselaanbod voor vogels te herstellen.

Red de schoonmaakploeg van de natuur

Anthrax, rabies, tuberculose, botulisme……. Ziektes die via aas kunnen worden verspreid. Aasetende vogels zoals gieren zorgen er voor dat kadavers zo gauw mogelijk worden opgeruimd. Heel nuttige dieren dus. Die moeten we beschermen. Helaas worden ze vergiftigd door medicijnen die in de dode dieren zitten om die te beschermen tegen ziektes. Met als gevolg een sterke toename van besmettelijke ziektes, vooral in India en Zuid-Afrika. Dus moet men zulke goedkope medicijnen uitbannen.

Gelekt rapport

Al maanden houdt de Europese commissie een rapport in de la over Europese natuurregels. In het gelekte rapport komt de commissie tot dezelfde conclusies als de natuurorganisaties: de regels zijn goed, maar de uitvoering kan beter. Waarom houden Juncker c.s. het rapport geheim?

Goed nieuws voor de vogels en de bijen

Het gebruik van het bestrijdingsmiddel imidacloprid voor de glastuinbouw is tijdelijk verboden. Vogelbescherming pleit al jaren voor een verbod op neonicotinoiden, de groep waartoe imidacloprid behoort. Het begin is er. Deze groep bestrijdingsmiddelen is zeer schadelijk voor bijen, vlinders en zweefvliegen. Zonder deze insecten vindt er bijna geen bestuiving plaats, zodat de voedselproductie in de problemen komt. Ook vogels lijden onder het gebruik van deze middelen. Direct door vergiftiging, maar ook door gebrek aan hun voedsel, insecten. Dit verbod is een eerste stap. Al deze middelen moeten verboden worden, ook voor particulier gebruik.

Eksters passen zich aan

Eksternesten zijn gemakkelijk te herkennen, meestal: groot, bolrond, met een vlieggat aan de zijkant. Soms, nadat hun nest is ingepikt door een Zwarte Kraai, maken ze ook een klein nest zonder koepel. En ze zitten lang niet altijd in een boom. Bijv. in de overkapping van een station. Wie kent bij ons ook zulke nestplekken van Eksters?

Waarom zingen vogels zo vroeg?

Er zijn onder de zangvogels echte nachtzangers. Zoals de Nachtegaal, maar ook rietzangvogels en de Roodborst zingen vaak ‘s nachts. Al heel vroeg, vaak al twee uur voor zonsopkomst, beginnen Zanglijsters en Merels te zingen, niet toevallig vogels met grote ogen. Die vangen veel licht. Daarna haken steeds meer vogels aan, waarna rond zonsopkomst de zangpiek is met de meeste soorten en de hoogste activiteit. Op zondag 1 mei was dat te horen bij Vroege Vogels op NPO Radio 1 van drie uur ‘s nachts tot zeven uur in de ochtend, samen met andere landen, als Dawn Chorus 2016.

En nu het antwoord op de vraag. Er zijn diverse redenen te bedenken. Ten eerste is het nog voor veel vogels te donker om naar voedsel te zoeken; insecten zijn nog niet actief. Ten tweede is het vroeg in de ochtend nog windstil en vochtig; het geluid draagt dan ver en naar alle kanten. De zang geeft veel informatie over waar de vogel zich bevindt. Dat is nodig om het territorium af te bakenen. Verder is het ook handig om allemaal tegelijk te zingen: je weet dan precies waar de buurman zit en de vogels zijn individueel te herkennen. Na een tijdje ken je dan je buren, en dat geeft rust. Zet ook eens de wekker, volgend jaar!

Wist je dat……..? Deel 6

Jan Zweeris

Poten

1. poten veel vertellen over hoe een vogel leeft
2. ze lang of kort kunnen zijn en uitgerust met kromme tenen, lange tenen, zwemvliezen of lobben
3. de meeste vogels vier tenen hebben met tast-sensoren
4. vogels die in moerassen leven, zoals reigers, lange poten hebben met gespreide tenen
5. meerkoeten poten met lobben hebben, die werken als een roeispaan en worden samengevouwen bij de terugslag
6. gespreide tenen en lobben draagvlak en stabiliteit vergroten
7. eenden echte zwemvoeten hebben met brede zwemvliezen

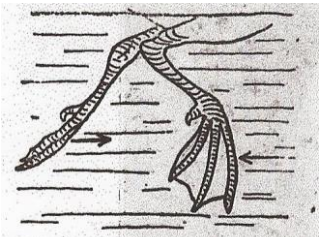

Fig. 56. De beweging van een eendenpoot.

8. bij ijs en sneeuw de neergaande bloedstroom de opgaande zodanig verwarmt dat de pootjes slechts een paar graden warm blijven en niet bevriezen
9. wanneer zangvogels op een tak landen de tenen zich om de tak krullen
10. het lichaamsgewicht de achillespees strak trekt en de gewrichten op slot gaan, waardoor ze ook met windkracht 8 niet uit de boom waaien
11. reigers met hun lange tenen dat niet kunnen en op de takken hoog in de bomen wiebelend hun evenwicht moeten zoeken
12. met die lange tenen wel over een drassige ondergrond kunnen lopen zonder weg te zakken
13. roofvogels en uilen klauwen hebben met lange nagels om mee te grijpen en te doden

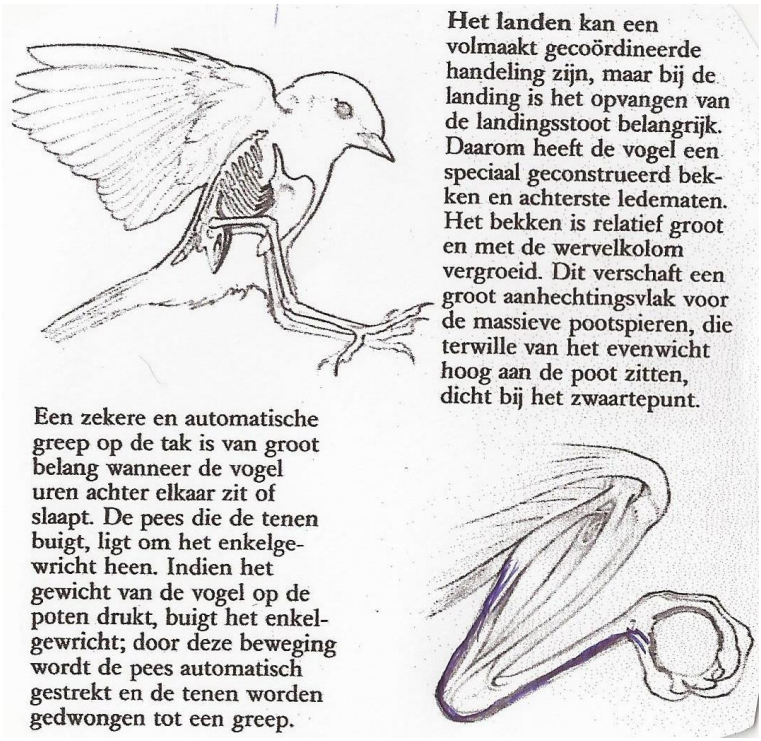

14. bij gevechten roofvogels zich niet verdedigen met hun snavel, maar met hun klauwen, door zich in de lucht, maar ook op de grond, op hun rug te werpen
15 . adulte uilen doorgaans twee tenen naar voren hebben gericht en twee naar achteren
16. dat het grijpen van prooien en het zitten op takken vergemakkelijkt
17. ook spechten dat hebben, maar dan vooral om er mee te klimmen
18. koekoeken zo zijn uitgerust om er mee aan een nest te kunnen hangen voor het deponeren van een ei
19. de Visarend twee tenen naar achteren kan draaien, die aan de onderzijde zijn voorzien van ruwe schubben om glibberige prooien te kunnen vasthouden
20. reigers en steltlopers lange poten hebben, waarmee ze in ondiep water kunnen waden

21. Drieteenstrandlopers hebben drie tenen, de achterwaartse ontbreekt, waardoor ze snel over het strand kunnen rennen, zodat het lijkt of ze rollen als opwindvogeltjes
22. hoeder-achtigen dikke stevige looppoten en tenen hebben
23. een Pimpelmees soms het voedsel met zijn poot vasthoudt als een papegaai
24. hoenders de grond openkrabben met hun nagels op zoek naar voedsel
25. een Baardman dat soms ook doet
26. futen en duikers achterwaarts geplaatste poten hebben, prima om mee te zwemmen maar ongelukkig om mee te lopen
27. de poten van de Gierzwaluw alleen geschikt zijn om aan te hangen en niet om mee te lopen

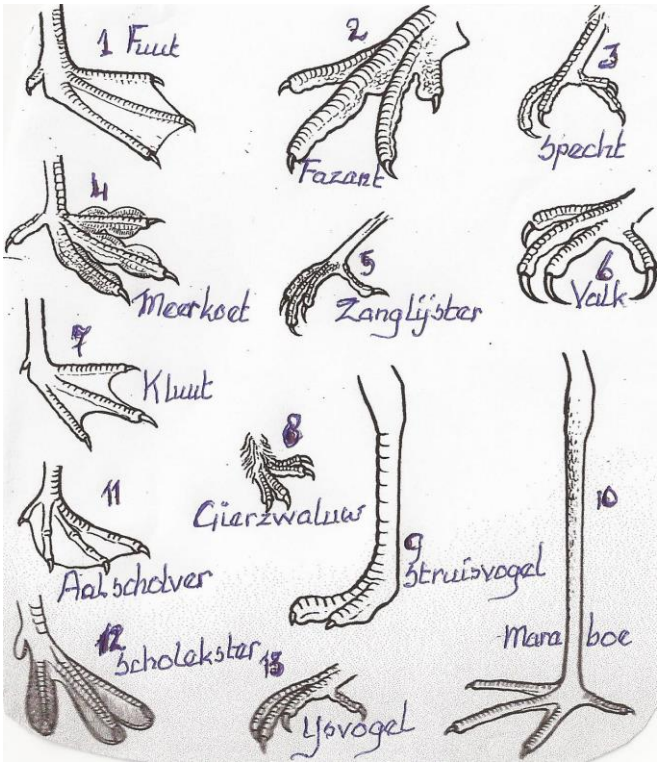

(Ontleend aan artikelen van Marcel Boer in “Het Vogeljaar”)

Roofvogels en Boommarters in de duinen bij Castricum in 2015

Jos Vroege

Het aantal succesvolle broedgevallen van de Sperwer in de duinen bij Castricum neemt de afgelopen jaren geleidelijk af: in 2000-2002 waren er jaarlijks 3-4 succesvolle broedgevallen, in 2003-2011 waren dat er 1-3 en in 2012-2014 nog 1. Predatie door de Havik, en wellicht ook de Buizerd, wordt daarbij als belangrijkste oorzaak gezien (Vroege, 2012a). Niet bekend is of de Boommarter medeverantwoordelijk is voor deze afname. In 2011 werd in dit gebied de eerste nestboom met jonge Boommarters ontdekt (Heemskerk, 2011). Vanaf 2012 is sprake van een verdere afname van het aantal succesvolle broedgevallen van de Sperwer. Dat is in dit verband wel opvallend. In 2015 leek het erop dat voor het eerst in de geschiedenis van de Roofvogelwerkgroep Noord-Kennemerlands Duin geen sprake zou zijn van een succesvol broedgeval van de Sperwer in gebied Castricum. Het nest(bos) in de omgeving van Kijk-Uit, waar in 2014 sprake was van een succesvol broedgeval, werd in 2015 in beslag genomen door een Buizerd. In de Driehoek, waar in 2011-2013 steeds succesvol werd gebroed, was net als in 2014 sprake van een mislukte broedpoging. Ook in de omgeving van Camping Geversduin werd een mislukte broedpoging gedaan.

Op 27 april 2015 controleerden wij het buizerdnest bij Kijk-Uit met behulp van een camera op een lange stok. Een van de Buizerds vloog bij benadering van het nest en al snel was ook het tweede exemplaar aanwezig. Tot onze verbazing werd één van die Buizerds onmiddellijk aangevallen door een Sperwer. Die had zich kennelijk nog niet bij de overname van het nest(bos) door de Buizerd neergelegd. Een nieuw sperwernest werd door ons in de omgeving van dit nest niet gevonden. In februari 2016 - toen al het blad van de bomen was en de directe omgeving van dit nest veel makkelijker kon worden doorzocht - vonden wij hiervan ook geen restanten. In januari 2016 maakten wij met Leo Heemskerk, die vanaf 2006 onderzoek doet naar Boommarters in het Noordhollands Duinreservaat, al een ronde langs bestaande roofvogelnesten in gebied Castricum. In de omgeving van Kijk-Uit toonde Leo ons toen een eikenboom, waarvan de top er tijdens een zware zomerstorm inmiddels was uitgewaaid, waarin in 2015 drie jonge Boommarters werden grootgebracht (Heemskerk, 2016). Die eik stond niet ver van het buizerdnest uit 2014. Het is mogelijk dat de Buizerds in de omgeving van Kijk-Uit in 2015 zijn uitgeweken naar het sperwernest uit 2014 om de

Boommarter op afstand te houden[1].

Boommarter op nest Buizerd Foto: Jos Vroege

Op 8 augustus 2015 stond ik samen met Henk Levering op de Papenberg, een hoog duin in het oosten van gebied Castricum, toen wij aan de westzijde van ons gebied een Wespendief zagen die voortdurend werd aangevallen door een Sperwer. Op 15 augustus gingen we daar posten. Al snel zagen we een Sperwer het bos invliegen waar eerder dat jaar sprake was geweest van een mislukt broedgeval van een Buizerd. Vervolgens

[1] In april 2016 vond Henk Levering alsnog een nest waarop in 2015 door de Sperwers uit het territorium bij Kijk-Uit kan zijn gebroed. Dat nest bevindt zich op ongeveer dezelfde afstand van het sperwernest uit 2014 als het buizerdnest uit 2014, maar dan in de tegenovergestelde richting. Dat is opmerkelijk: de Sperwers uit dit territorium hebben eerder vaak in de omgeving van het buizerdnest uit 2014 gebroed. Het is mogelijk dat ook zij in 2015 de omgeving van de eikenboom waarin de drie jonge Boommarters werden groot gebracht hebben gemeden.

zagen we een Wespendief dat bos uitvliegen. In het deel van het bos waar in 2007 voor het laatst werd gebroed door een Havik (Vroege, 2012a), troffen wij een volwassen sperwervrouwtje en tenminste één eerstejaars mannetje aan. Beide vogels bleven opvallend lang zitten en lieten zich goed bekijken. Een tweede mannetje zagen wij slechts kort: onduidelijk is of het hierbij ging om een volwassen of een eerstejaars vogel. In het bos waren op verschillende plaatsen poepsporen en plukresten aanwezig. Het enige nest dat wij in dit deel van het bos konden vinden, was een nest in een den dat op 27 april nog bezet was door een Zwarte Kraai. Zou dat, net als het buizerdnest elders in het bos, zijn mislukt en vervolgens door de Sperwer zijn overgenomen? Dat buizerdnest bleek, zo ontdekten wij even later, te zijn overgenomen door een Wespendief (Vroege, 2016a).

Dat het buizerdnest in dit bos aan de westkant van gebied Castricum was mislukt, werd duidelijk bij de nestcontrole op 27 april 2015. Bij aankomst zagen wij al dat onder het nest een eischaal lag. Met behulp van de camera constateerden wij vervolgens dat het nest leeg was. Vermoedelijk is het nest gepredeerd. De Boommarter wordt daarbij gezien als mogelijke predator (Vroege, 2016a). Van Leo Heemskerk weten wij dat dit bos onderdeel uitmaakt van een boommarterterritorium. In 2015 werden daarin voor het vierde jaar op rij jonge Boommarters grootgebracht: met behulp van een cameraval werden eind juni twee jongen vastgelegd (Heemskerk, 2016). In de loop van het broedseizoen werd door ons op twee andere buizerdnesten aan de westzijde van gebied Castricum ook een Boommarter aangetroffen. Op 21 maart 2015 zagen wij bij het buizerdnest in de Driehoek de kop van een Boommarter boven de nestrand (zie foto 1). In 2014 was op dit nest al sprake van een mislukt broedgeval en ook toen vermoedden wij dat dit te maken had met de aanwezigheid van een Boommarter. De mislukking van de sperwernesten in de Driehoek in 2014 en 2015 zou eveneens met de aanwezigheid van die Boommarter te maken kunnen hebben. Op 11 april 2015 troffen wij op het buizerdnest van Klein Johanna's Hof, waar in 2012 en 2014 succesvol werd gebroed en vanwaar in 2012 door een Buizerd nog twee trimmers werden aangevallen (Vroege, 2015a), verder een slapende Boommarter aan.

Behalve in de Driehoek en in Klein Johanna's Hof was het ook in het zuidelijk deel van het Commissarisveld - onderdeel van gebied Bakkum-Egmond, maar al jaren onderzocht door de roofvogelaars uit gebied Castricum - in 2015 opvallend stil. In 2014 werd hier gebroed door twee buizerdparen. In 2015 was een van de buizerdnesten uit de boom gevallen en het andere, in 2012 gebouwd door een Havik, niet bezet. Het buizerd-

paar dat in 2014 van dit haviknest gebruik maakte, week nu uit naar een kraaiennest in de noordwesthoek van de Glopstukken, ten zuiden van de Zeeweg in gebied Castricum. Door de Havik werd aan de noordzijde van de Glopstukken een nieuw nest gebouwd. Wij vermoeden dat dit te maken had met de aanwezigheid van een Boommarter in het zuidelijk deel van het Commissarisveld[2]. Onder het haviknest uit 2012 vonden we op 28 februari 2015 sterrenschot, en daarnaast poep en een braakbal: van een Boommarter?

Boommarter, 2-5-2016 Foto: Jos Vroege

In het noordelijk deel van het Commissarisveld was ook sprake van een succesvol broedgeval van de Buizerd, waarschijnlijk van hetzelfde paar als

[2] Ook in de Glopstukken bevindt zich al jaren een territorium van de Boommarter. Dat is in dit verband uiteraard wel opmerkelijk. De nestboom, waar in 2015 drie jongen werden grootgebracht (Heemskerk, 2016), bevindt zich tussen het nest van de Buizerd en de Havik in het noorden, en het nest van een andere Buizerd in het zuiden. Op al die nesten was in 2015 sprake van succesvolle broedgevallen.

in 2014 in het zuidelijk deel van het Commissarisveld. Behalve dit nest controleerden wij op 2 mei 2015 het nest in het noordelijk deel van het Commissarisveld waarop in 2013 door een Buizerd succesvol werd gebroed. Ook dat was duidelijk opgebouwd. Van dit nest vluchtte, toen wij met de camera over de rand kwamen, een Boommarter weg (zie foto 2). Vanuit een nabijgelegen boom plaste hij – om zijn belagers af te schrikken? – naar beneden en verdween vervolgens door de bomen uit zicht.

Op 27 februari 2016 hield Valentijn van Bergen op de Landelijke Roofvogeldag in Meppel een voordracht met als titel 'Hoe is de taakverdeling tussen man en vrouw op buizerdnesten?' Uit zijn verhaal bleek dat alle 16 buizerdnesten in Zuidoost-Friesland waarbij hij met collega René Riem Vis camera's hadden opgehangen aan het begin van broedseizoen werden bezocht door Boommarters. In een deel van die nesten werden door de Buizerds vervolgens geen eieren gelegd, in een ander deel gebeurde dat wel. Op buizerdnesten waarin geen eieren werden gelegd, werd door Boommarters soms nog lang gebivakkeerd. In een enkel geval werd daar door hen zelfs nog een groene tak opgebracht. Buizerdnesten waarin wel eieren werden gelegd, werden in een aantal gevallen 's nachts door Boommarters bezocht. Bij de buizerdnesten die door Van Bergen en collega's met behulp van een camera werden gevolgd, werden die Boommarters echter steeds door het buizerdvrouwtje, dat in de regel 's nachts op het nest zit, verjaagd.

Wij gaan ervanuit dat ook in het Noord-Kennemerlands Duin veel nesten van roofvogels aan het begin van het broedseizoen, wanneer de roofvogels nog geen eieren en de Boommarters nog geen jongen hebben, door Boommarters worden bezocht. Soms worden die nesten door deze roofvogels vervolgens niet meer gebruikt. Dat gebeurde bijvoorbeeld met het buizerdnest in de Wildernis waarop wij op 18 maart 2006 onze eerste Boommarter zagen: in 2003-2005 werd daar door de Buizerd succesvol gebroed, daarna nooit meer (Vroege, 2012b). Soms is er datzelfde jaar echter nog een succesvol broedgeval. Dat gebeurde bijvoorbeeld met het buizerdnest in het territorium van 'Choco' waarvan wij op 24 maart 2012 een Boommarter zagen wegvluchten: daarop werden datzelfde jaar nog twee buizerdjongen grootgebracht (Vroege, 2015b). Ook in het Noord-Kennemerlands Duin blijken Boommarters niet alleen aan het begin van het broedseizoen, maar soms ook nog later op nesten van Buizerds te verblijven. Dat was bijvoorbeeld het geval met de Boommarter die door ons op 2 mei 2015 bij controle van een buizerdnest in het noordelijk deel

van het Commissarisveld uit zijn slaap werd gewekt.

Vier jaar geleden verscheen in De Winterkoning mijn eerste stukje over de Buizerd en de Boommarter (Vroege, 2012b). Daarin schreef ik in dat de Roofvogelwerkgroep Noord-Kennemerlands Duin de opmars van de Boommarter en de invloed daarvan op het broedsucces van 'onze' roofvogels met belangstelling zal volgen. In 2015 werd door roofvogelaars in gebied Castricum drie keer een Boommarter op een buizerdnest ontdekt: vaker dan ooit tevoren. Op onze kaart van het gebied beginnen op plaatsen waar in eerdere seizoenen vaak bezette roofvogelnesten werden ingetekend - de Driehoek, Klein Johanna's Hof, Commissarisveld-Zuid - 'witte vlekken' te ontstaan. Soms lijken Buizerds zich er niets van aan te trekken dat zich dicht bij hun nest een nestboom van een Boommarter bevindt: zie de Buizerds in het territorium van 'Choco' (Vroege, 2015b)[3]. In andere gevallen lijken zij, net als Wespendieven bij nesten van Haviken (Gamauf e.a., 2013; Vroege, 2016b), bij voorkeur afstand te bewaren: zie de Buizerds in de omgeving van Kijk-Uit. Uit het onderzoek van Van Bergen & Riem Vis blijkt dat Buizerds, in tegenstelling tot Nijlganzen, heel goed in staat zijn om hun eieren en jongen tegen Boommarters te beschermen. Voor een optimale bescherming dient een van de volwassen vogels dan wel permanent bij het nest aanwezig te zijn. Daarbij gaat het ongetwijfeld wel eens mis: in 2015 zou dat in gebied Castricum, behalve bij het nest van een Buizerd en van een Sperwer, ook bij het nest van een Havik het geval kunnen zijn geweest (Vroege, 2016a). Van die mislukkingen blijkt door andere roofvogels weer te kunnen worden geprofiteerd: in 2015 broedde een Wespendief - en wellicht ook een Sperwer - op een nest dat eerder dat seizoen weleens door een Boommarter zou kunnen zijn gepredeerd.

Dank

Met dank aan Leo Heemskerk en Henk Levering voor hun commentaar op een eerdere versie van dit artikel.

---

[3] Of het verstandig is om zo dicht in de buurt van een nestboom van een Boommarter te broeden is echter de vraag. De Buizerds in het territorium van ‘Choco’ maakten in 2015 voor het vijfde jaar op rij gebruik van het nest dichtbij de nestboom van de Boommarter. In slechts twee jaren – 2012 en 2015 – werden door hen met succes jongen groot gebracht. De Boommarter bracht in deze nestboom met succes jongen groot in 2011 en 2013 (Heemskerk, 2016; Vroege, 2015b).

Literatuur

Bergen, V. van, & Riem Vis, R. (2016). *Hoe is de taakverdeling tussen man en vrouw op buizerdnesten?* Presentatie op de Landelijke Roofvogeldag op 27 februari in Meppel.

Gamauf, A., Tebb, G., & Nemeth, E. (2013). Honey Buzzard Pernis apivorus nest-site selection in relation to habitat and the distribution of Goshawks Accipiter gentilis. *Ibis, 155,* 258-270.

Heemskerk, L. (2011). Boommarters óók in het Noordhollands Duinreservaat. *Nieuwsbrief Vrijwilligers PWN, 21* (herfst), 5-6.

Heemskerk, L. (2016). Boommarters van het Noordhollands Duinreservaat in 2015. *Marterpassen, 22,* 38-48.

Vroege, J. (2012a). De Boomvalk, de Havik en de Sperwer. *De Winterkoning, 47*(2), 22-33.

Vroege, J. (2012b). De Buizerd en de Boommarter. *De Winterkoning, 47*(1), 7-11.

Vroege, J. (2015a). Aanvallende roofvogels in het Noord-Kennemerlands Duin. Deel 1: Aanvallen op mensen uit het algemene publiek. *De Winterkoning, 50*(3), 17-32.

Vroege, J. (2015b). Nogmaals: de Buizerd en de Boommarter. *De Winterkoning, 50*(2), 29-34.

Vroege, J. (2016a). Broedgeval(len) Wespendief *Pernis* in de duinen bij Castricum in 2015. *De Winterkoning, 51*(3), 15-19.

Vroege J. (2016b). Overlevingsstrategieën bij de Wespendief en de invloed daarvan op het aantal broedgevallen in de zes deelgebieden van het Noord-Kennemerlands Duin. *De Winterkoning, 51*(1), 14-21.

Vakantie naar Polen, Litouwen, Letland en Estland

Arend de Jong

Op donderdag 28 april zij we in Polen (Lubniewice). 5 Vogelaars uit de Zaanstreek slapen bij Pod Lasem (3 km verderop). De volgende dag moet de vouwcaravan op gezet worden. Er vliegen al 2 Schreeuwarenden boven de caravan, ze doen hun naam eer aan tijdens een vliegshow. Zwarte en Groene Specht laten zich geregeld horen en zien, de Wielewaal is er ook en ’s avonds is er een koor van boomkikkers met roodbuikpadden. Zaterdag met de zaankanters naar de Wartadelta. Het water staat erg laag voor de tijd van het jaar. De vogelstand is niet uitbundig, wel Hop, Rode en Zwarte Wouw, Slechtvalk, Grutto, wat Kemphanen, Groenpoot - en Zwarte Ruiters, (Zwarte) Ooievaars en Zeearenden. De dagen erna blijkt dat de Schreeuwarend een nest in de buurt van Lubniewice heeft. De Noordse Nachtegalen en de Grauwe Klauwieren komen binnen. De eerste Brilduikers met jongen zwemmen in de kleine meertjes, een Draaihals zit bij de caravan. Op 8 mei gaan we richting Biebrza. Onderweg komen we een 10-tal Bijeneters tegen en bij elke rietkraag zitten Grote Karekieten te zingen. We staan op een vogeltoren die 6 km ten zuiden van Gugny is. Daar zijn minstens 16 Watersnippen tegelijk aan het baltsen. Een dag later gaan we naar een vlonderpad, 1 km zuidelijker van de vogelhut. We zien

Blauwe Kiekendief, elanden en een 3-tal Waterrietzangers welke in de zegge zitten te zingen. We staan met de tent bij Budy; de camping is opgeheven maar we zijn oude bekenden. ’s Avonds lopen we naar de plek waar eens de Poelsnippen baltsten. Ik hoor daar een geluid wat ik ken, maar wat is dat ook al weer? En dan kom ik zowaar Jurjen, een boswachter van Natuurmonumenten, tegen samen met Harm Pieck en nog wat collega’s.

De volgende ochtend weet ik weer wat het geluid was, de balts van een Kalkoen. Op 12 mei horen we op de weg tussen Karpowiza en Kruis 5 Ortolanen zingen, met op de achtergrond een groep Papen en Hoppen. De dag er op gaan we naar een vogelhut ten oosten van Mscichy, daar komen we weer Jurjen tegen. Hier zingen ook Waterrietzangers en we vinden 2 (noordelijke) Citroenkwikstaarten met veel zwart in de nek en 1 met minder zwart (de zuidelijke Citroenkwik). De vrouwtjes waren mogelijk aan het broeden en de mannen zaten op de uitkijk. Er vliegen Zwarte -, Witvleugel- en Witwangsterns rond en Bruine -, Blauwe - en Grauwe Kiekendieven. Daarbij overal Grote Zilverreigers en roepende Roerdompen. Even later laat een Belg ons trots een foto van een Roodmus zien. Half mei zijn we bij het rode moeras, 5 km ten zuiden van Wosnawies. We overnachten bij Grzedy; als we er heen gaan komen we langs een stuk hei waar geregeld Schreeuwarenden vliegen en baltsen. De dagen daarna horen we steeds meer Roodmussen, Fluiters, Kwartelkoningen en Braamsluipers en vinden ook een Kleine Vliegenvanger. Later gaan we naar Masurië en ontmoeten daar onze vrienden Cor en Marijke. Als we naar onze camping rijden breekt helaas hun voorruit, wat al gauw 2 dagen oponthoud geeft. Op 23 mei komen we met zijn allen aan op een camping bij Rudiskes te Litouwen. Als het donker is horen we een Ruigpootuil roepen. Op een gegeven moment roepen er even duidelijk twee. Ze hebben in ieder geval tot 2.30 uur door geroepen. De 25ste gaan we weer alleen verder. We belanden de 27ste in een sporthalschool bij Kaltanenai, vandaar uit een 60 km naar het oosten gereden naar Pivorai, daar omringd door de Wit Russische grens vonden we Groene Pad, 12 Zeearenden, 2 Visarenden, 3 paar Citroenkwikken met jongen en 4 Zwarte Ooievaars, Witgat, Krekelzanger, wat Kwartelkoningen, Roerdomp, Roodmus, Wilde Zwanen met jongen, een pracht gebied dus. 1 van de Visarenden ving een vis en bleef lange tijd op thermiek hoogte winnen. Ik realiseerde me dat hij over de vele Zeearenden heen moest met zijn kostbare vangst naar zijn jongen. Dit was zijn manier om eten thuis te brengen. Ook een Zwarte Ooievaar had het moeilijk, de aanval van een Zeearend kon hij maar net ontwijken. 30 mei rijden we

Letland in. Er worden hier jaarlijks zo'n 100 Elanden en 50 Lynxen afgeschoten, dus die zijn uiterst schuw. We gaan naar het Lubanmeer bij Lubana. We vonden een camping 14 km ten zuidwesten van Lubana. De hele dag Roodmus en Draaihals. Aan de zuidkant van het meer staan we op een vogeltoren. We horen een onbekend zangetje, het bleek een Struikzanger te zijn. Op het meer Smienten en Roodhalsfuten. Buidelmees en Noordse Gele Kwikken vonden we daar ook veel. Begin juni gaan we door naar Düre en kamperen aan het Burtnieksmeer. De volgende dag hebben we een natuurgebied gezocht bij Seda. Wel het gebied gevonden, maar het stelde niets voor. Onderweg een jonge Wespendief die rustig bleef zitten en dat op 2 juni. De ouders moeten dan eind maart al in Letland zijn aangekomen lijkt mij.

Op de camping zeiden ze dat 1 km ten noorden van hier een vogeltoren is. 's Avonds daar heen gegaan; Bever, Porseleinhoen, Sprinkhaanzanger en meerdere Kwartelkoningen was de oogst. Daarna Tallinn bezocht. Op 6 juni naar Alam Pedja (Kirna Matkarada); daar kon ik 7 km wandelroute lopen met een vogeltoren.

Wespendief Foto: Arend de Jong

Al gauw hoorde ik een onbekend zangetje in een wat open terrein. Op die 7 km lange tocht waren er meerdere die ik gehoord heb en de zang was geen vast deuntje. In het naaldhout Goudhaan en Kuifmees. In het dorp Purmani hebben we een slaapplek gevonden. ’s Avonds terug naar de vogelhut. Daar hadden we Struikzanger, Notenkraker, een langs vliegende Kwartelkoning die verderop in viel en ging roepen. Terug naar de auto weer dat rare zangetje. Onderweg naar de tent geluiden afgeluisterd en zowaar bij de Wilgengors vond ik de zang die ik zocht. Die nacht bij het gejodel van een Wulp geslapen. De volgende morgen vol goede moed naar de Wilgengorzen, maar wat een teleurstelling. Bosarbeiders waren met bosmaaiers het 7 km lange pad aan het maaien en alle vogels waren gevlogen. Doorgereden naar de Ilmatsalu visvijvers, 7 km noordwest van Tartu. Daar vlogen 2 Dwergmeeuwen, Nonnetjes, Witrugspecht en vonden we een buidelmeesnest.

Buidelmeesnest Foto: Arend de Jong

De volgende dagen via Riga naar het oerbos in Polen. Op 10 juni in de buurt van Janowo vinden we een Drieteenspechtennest en grote IJsvogel vlinders.

Tijdens een rondwandeling zie ik een Boommarter en hoor Kleine Vliegenvanger en Withalsvliegenvanger zingen. Als we terugrijden over de weg steekt er een Steenmarter over. Na het eten nog even een rondje in de buurt van Bielowieza gemaakt. Net buiten het dorp bij de wit-Russische grens lopen 4 bullen van de Wisent te grazen.

Wisent Foto: Arend de Jong

11 en 12 juni zijn we weer naar de Drieteenspechten geweest. Daarna naar het Siemanowkameer en zijn naar de dam van de spoorlijn die van noordoost naar zuidwest gaat gereden. We kwamen in een prachtstuk met roepende Woudaap, Klapekster, Witwang-, Witvleugel- en Zwarte Sterns, Roerdompen, Zomertalingen en een Buidelmeesnestje. Daarna gingen we in enkele dagen naar Wabnice bij Milicz, onderweg 2x heel mooi Grijskop-specht gezien. We komen geregeld bij Milicz, het is een visvijvergebied dat tot Nationaal Park verklaard is. We slapen dan bij vrienden in hun pension Pod Jesiorem (bij het meer). Daar hebben we ’s ochtends uitzicht op

Buizerden, Rode Wouwen en soms Zeearend, ook Hop en IJsvogels zien we geregeld. Sylwester, de pensioneigenaar kent ze allemaal. We gaan eerst naar de vogeltoren bij Grabownica en zien daar 44 Wilde Zwanen, veel Zilver- en Blauwe Reigers. De Pontische Meeuw is er algemeen. Daarna noordelijk van Diminy gegaan en zien daar een Amerikaanse Nerts die een visje gevangen had en horen Woudaap die daar vaak zit te roepen. Ook horen we Baardmannetjes en zien Middelste Bonte Specht. Tijdens een kanotocht hoor ik eindelijk eens een Kwartel en weer geregeld de Grauwe Gors. 20 juni gaan we naar Niezgoda zo'n 20 km westelijk van Milicz aan de noordkant van het Stare Staw (oude visvijver) staat een vogeltoren, waar ik de dag ervoor Woudaap hoorde, maar dat werd verstoord door 2 honden. Vanaf de toren zie ik man Krooneend en leg uit aan Manda waar hij zwemt. Die zegt wat duikt hij raar, hij zwemt daar zeg ik en wat is dat dan. Ze wijst meer naar links van de Krooneend, het duurt meer dan een half uur voordat we op IJseend kwamen. Volgende keer toch maar een telescoop mee. Teruglopend naar de auto zien we wat Wikkeblauwtjes. 23 juni we gaan weer terug naar onze caravan in Lubniewice en drinken 's ochtends koffie op het terras voor ons vertrek. Hé Zeearend zeg ik, maar nee het is een echte Arend. Geen Kleine, dus Steen of Keizer? Hij komt dichterbij, het is een 4/5 jr Steenarend. Sylwester had hem nog niet eerder gezien. We komen 's middags aan bij de caravan en er blijkt een Grauwe Klauwier op 60 meter van ons stekkie te broeden. De volgende dag strijkt er een Ooievaar bij ons neer. Binnen een half uur weet hij o.a. 2 Hazelwormen op te eten. 's Nachts hebben we Vuurvliegjes en Bosuilen. De volgende dag terug naar Nederland.

Elke dag Meeuwen in de lucht

Huub Huneker

Heemskerk, Rijksstraatweg 113, 19:30 uur.
Er roepen vliegende Meeuwen. Ik kijk omhoog en zonder kijker beschouw ik 5 Zilver- of Kleine Mantelmeeuwen. Twee scheiden zich af en vliegen verder en plotseling grijpen twee van de drie anderen elkaar in de vliestenen en buitelen 3,4,5 keer in verticale richting om hun as. Daarna laten ze los, vliegen dicht bij elkaar, richting west en met licht tegen, verdwijnen ze uit mijn zicht. Met stomheid geslagen blijf ik verbaasd en verwonderd achter. Aan mijn tuingrond genageld.

Zo'n 25 jaar geleden zag ik dit gedrag voor het eerst op televisie. Twee Arenden zweefden/vlogen boven een tropisch bos, grepen elkaar in de klauwen, buitelden meerdere keren in verticale richting om hun as,

verloren daarbij veel hoogte en donderden de toppen van de bomen in. Met het geruis van bladeren en het breken van twijgen, slaakte ik enkele enthousiaste kreten. De buren zullen wel gedacht hebben….. Vijftien jaar geleden zag ik dit gedrag bij twee buizerds in het Heemskerkse duingebied en ook hier trilden mijn stembanden overdadig. Op televisiebeeld is het spectaculair, maar in het echt is het veel heftiger. Eigenlijk geloofde ik mijn ogen niet.

Wat de Meeuwen betreft: als verklaring kwam ik niet verder dan dat het 2 mannetjes en 1 vrouwtje zijn geweest of andersom. Ik weet het niet, maar daar gaat het niet om. Die Meeuwen hebben het geweten.

Oog in oog; letterlijk

Huub Huneker

28-10-2014, 12:00 uur
Vanaf de rand van het centrum zie ik de Valk al zitten, op het plukplateau hoog in de kerktoren. Gelukkig heb ik de sleutel van de kerkdeur bij me en vijf minuten later sta ik na 5 lange ladders, met bonzend hart op de verdieping waar geplukt wordt. Voorzichtig loop ik naar het luikje dat toegang verschaft tot de plukplek. Dit luikje moet natuurlijk dicht blijven, maar gelukkig is erboven een kier van 5 centimeter breed. Daar doorheen kijk ik op de rug van de Valk. Die is een prooi aan het plukken. Het is een Spreeuw. Ik herken de poten en de bovensnavel met daaraan een plukje veren. Af en toe hoor ik gekraak. Spreeuwenbotjes breken makkelijk in een sterke, slopende slechtvalksnavel. In rap tempo verdwijnen er spreeuw-delen in de valkenkrop. Roofvogels zijn snelle eters. Zullen zij wel aandachtig proeven?

Ik bevind mij op een afstand van 50 cm van een wilde, etende vogel die mij totaal niet in de gaten heeft! Ik zie een mooi getekende rug, bovenstaart, buik en borst. Met een digitaal cameraatje wil ik foto’s maken, maar ik zie door de smalte van de kier op het display geen schouders en kop. Ik besluit tot het maken van ‘kek’ geluidjes en dat werkt. De Valk “bukt” (het hele lijf is horizontaal) en knip, knip, knip gaat het. De foto’s zijn gemaakt.
Het voordeel voor mij is dat ik van donker naar licht kijk en het nadeel van de Valk is het omgekeerde. Ik zie de Valk op het schermpje en vlak daarnaast in het eggie, en ik ben daarom ingetogen opgetogen. Ik zie de Valk wel naar binnen kijken, maar die ziet mij niet, dus die gaat door met kraken. Op een gegeven moment beginnen een aantal spiertjes bij mij te verzuren, dus moet ik gaan verzitten. Mijn degelijke werkschoenen kraken

daarbij. De Valk vertrouwt deze geluidjes niet en weg is ’t ie. Tien minuten lang (misschien waren het er meer) zo een Slechtvalk zien, betekende, ondanks de aandacht om te fotograferen, zware verbazing en genieten !

Heemskerkse Slechtvalk; tijd- en plaats-trouw

Huub Huneker

Tussen 18 februari 2013 en 11 april, at en sliep er bijna dagelijks een Slechtvalk in de gemetselde toren van de hervormde kerk in het centrum van Heemskerk. In die periode heb ik van de Valk mooie dingen gezien, prooien gedetermineerd en een prooilijst samengesteld. Daarover heeft u kunnen lezen in de Winterkoning 48(4) van 2014. Er volgden nog twee winters.

16 september 2014. De bedrijfstelefoon rinkelt… De supervrijwilliger, die dagelijks rond de kerk is, belt dat de Slechtvalk weer in de toren is! Poepspetters op de bestrating voor de kerkdeur, een prooirest en een (geruide?) grote slagpen van de Valk. Vanzelfsprekend wilde ik de situatie deze winter weer volgen, maar die liep anders dan de vorige. Toen zat de wind in januari, februari en maart, langdurig in de noordoosthoek en zat de Slechtvalk tijdens plukken en slapen lekker uit de wind. De winter van 2014/2015 (en ook die van 2015/2016) was een ‘zoalshethoortzeeklimaat-slappejanuswinter’. Dit woord scoort goed bij scrabble, vandaar. Met andere woorden: de temperatuur zat flink boven nul en de wind waaide voornamelijk uit de natte zuidwesthoek. Regelmatig was ik bij het pluk-plateau boven in den toren, maar vond veel minder prooien. Geslapen werd er vaker, gezien de poepspetters voor de kerkdeur. Eenmaal was er een overduidelijk slaapmoment in samenwerking met de wind: tijdens noordwesten wind zat de Valk op een naar het zuiden gerichte rand van de toren. Veel minder comfortabel dan het plukplateau. Op 28-10-2014 slaagde ik erin foto’s te maken van de Slechtvalk, terwijl die een Spreeuw plukte. Een uitgebreide tekst daarover leest u elders in deze Winterkoning.

Prooilijst deze winter: Dodaars 2; Wintertaling 1; Waterhoen 3; Kokmeeuw 1; Kievit 1; Goudplevier 2; Houtsnip 2; Watersnip 1; Postduif 2; Houtduif 1; Turkse Tortel 1; Kauw 9 (!); Ekster 1; Merel 1; Spreeuw 1. Na 9-3-2015 geen nieuwe prooien.

4 september 2015: de bedrijfstelefoon rinkelt….. De vrijwilliger is ook heel plaatstrouw, want die meldt dat de Slechtvalk weer aanwezig is. Tot 31 maart 2016 nog minder prooiresten dan de winter ervoor. Regelmatig

slapen. Op 31-03-2016 lag op het plukplateau een on-aangevreten volwassen mannetjes Merel. Daarna geen activiteiten meer.
Prooilijst 2015/2016: Kievit 1; Houtsnip 1; Watersnip 1; Turkse Tortel 1; Merel 2; Kauw 3.

Noot 1: de Slechtvalk is mijns inziens duidelijk een overwinteraar, die ergens ten noorden van ons broedt (Scandinavië) of ten noordoosten van ons.
Noot 2: niet alle prooiresten die voor de kerkdeur liggen, worden door ons gevonden; katten gaan er mee aan de sleep.

September 2016: ik denk dat de telefoon weer zal rinkelen.

Jongerenrubriek "HET WINTERKONINKJE"

Cees Baart

Het nieuwe seizoen is weer begonnen. De start is al gemaakt. Zo hebben we de eerste excursie gehad en zijn jullie intussen volop met jullie nieuwe school- of studiejaar begonnen. De samenstelling van de jongerenwerkgroep is veranderd, omdat Jos Vroege is gestopt. Gelukkig kunnen we Jos zijn vogelkennis nog wel benutten bij de excursies naar de Vinkenbaan. In ieder geval wil ik Jos namens ons allemaal van harte bedanken voor zijn inzet!

In juni is het gelukt om met verschillende van de 'oudere' jeugdleden nog een extra excursie te organiseren. Zij hebben samen met Jeroen Walta en enkele andere mensen van de Roofvogelwerkgroep in de duinen Buizerd- en Havik-jongen geringd. Dit ringen wordt gedaan om zo veel mogelijk kennis en gegevens van deze roofvogels te verzamelen.

Het nieuwe excursieprogramma staat natuurlijk weer op de website en de datums hiervan kunnen door jullie alvast in de agenda's opgeschreven worden. Als werkgroep hebben we weer ons best gedaan om een interessant en leuk programma samen te stellen. Wij hebben er heel veel zin in. Wanneer dit met jullie ook zo is dan gaan we met elkaar heel veel vogelplezier beleven!

Vaarexcursie Wormer- en Jisperveld, 29-05-2016

Arthur en Victor Schillemans samen met hun moeder Claudia

Ter afsluiting van het seizoen werd dit jaar (ons eerste jaar bij de Vogelwerkgroep) deze vaarexcursie georganiseerd o.l.v. Cees Baart en

Henk Levering. Het was van tevoren nog wel spannend, want de weersvoorspellingen gaven in het land hoosbuien en onweer af. Gisteren was het zelfs nog code oranje in Limburg en mailde Cees ons nog om vooral regenkleding mee te brengen. Voor vertrek hebben we daarom nog even de buienradar gecheckt en de weergoden zouden ons toch goed gezind zijn. Inderdaad werd het een stralende ochtend. Wij hadden er veel zin in en we hebben er zonder spijt ons jaarlijkse voetbaltoernooi op onze club voor laten schieten.

Om ca. 9:45 uur vertrokken we in optocht met 5 auto's vanaf station Castricum richting de Poelboerderij in Wormer, alwaar een platte boot met schipper klaar zou liggen. Daar aangekomen deelde Cees nog verrekijkers uit voor degene die er geen bij zich hadden. De Poelboerderij is een bezoekerscentrum waar ondermeer informatie te verkrijgen is en waar excursies worden georganiseerd naar het daarbij gelegen unieke grote veenweidegebied het Wormer- en Jisperveld. We waren ruim op tijd, dus we konden van nog even spelen met de waterspeelplaats, bestaande uit allerlei zelf te bedienen sluizen en pompen. Ook werd ons getipt vooral even binnen te komen kijken naar de live camerabeelden van een hoog nest met Torenvalken op het hetzelfde terrein. Daar gekomen, hebben we nog snel verder een kijkje genomen in het bezoekerscentrum, er waren o.a. ook aquaria te zien en een tafel met eieren van diverse vogels. Wij komen er zeker nog eens terug.

Even later was schipper Willem gearriveerd. Ook de vrijwilligers, vogelaar Michiel en zijn vriendin en fervent natuurliefhebster Inge, gingen met ons mee. Zij zouden de excursie leiden en ons wijzen op alles wat we zeker moesten zien. We stapten op een grote platte boot met twee lange banken aan weerszijde en met genoeg plaats voor iedereen. De opdracht was dat we eerst zelf moesten proberen alle vogels te traceren en te herkennen. Maar al gauw zagen we zoveel vogels voorbij komen, dat Michiel en Inge enthousiast om beurten en soms tegelijkertijd zo veel mogelijk over de vogels en dit unieke natuurgebied begonnen te vertellen.

Als een van de eerste vogels zagen we een Fuut met zijn mooie kuif, een Meerkoet en een Aalscholver. Ook de eersten Kieviten scheerden over ons heen en, heel herkenbaar aan hun staart en vrolijke gekwetter, Zwaluwen, de Boerenzwaluw en de Gierzwaluw. Even later voeren we langs een van de honderden eilandjes en werden we achtervolgd door een Visdief, een soort Stern. We zagen ook vele soorten Meeuwen voorbij vliegen, de Kokmeeuw, de Zilvermeeuw, de Kleine en de Grote Mantelmeeuw. Plots

dachten we ook een Buizerd te zien, maar onze vogelaar beweerde dat het toch een Bruine Kiekendief moest zijn, want deze vliegen net iets lager en zien er iets anders uit. Later is er toch ook nog een Buizerd in een flits waargenomen.

Vaarexcursie Wormer en Jisperveld, 29-5-2016 Foto: Henk Levering

Het gras op de vele eilandjes was inmiddels aardig gegroeid, zodat het soms best lastig was om alle gespotte vogels te zien. Het was bijna een sport om het allemaal bij te houden. Zo zagen we heel herkenbaar aan zijn rode snavel een Scholekster in het gras. Nabij de waterkant spotten we Rietzangers en Graspiepers. Ook hoorden we een Grutto in de verte aankomen met zijn kenmerkende geluid. Want hij roept steeds grutoooo grutoooo of oooogrut oooogrut, volgens Inge. We zagen ook nog een Zwarte Kraai die door Kieviten en Grutto's werd aangevallen.

We hebben onderweg heel veel ganzen gezien. Nijlganzen met hun mooie bruinrode kleuren, de Canadese Ganzen en Brandganzen met hun mooie zwart witte kop en later in een mooie ganzenpas ook Grauwe Ganzen. Een Nijlgans heet trouwens wel een gans, maar blijkt volgens Inge tot de

eendensoorten te horen. Ook opvallend is dat Zwanen in dit gebied hoegenaamd niet voorkomen, volgens Michiel, zij leven liever dichter bij de stad. We hebben er dan ook geeneen gezien. Wel hebben we, maar in mindere grote getale, eenden gezien, de Krakeend (omdat hij krak roept), de Wilde Eend, de Tafeleend, de Slobeend en de 'Soepeend'.

Op een gegeven moment werd onze schuit naast een eilandje met veel begroeiing en bomen stilgelegd. Zo konden we goed alle vogelgeluiden waarnemen en proberen of we ze uit elkaar konden houden en herkennen. Cees probeerde ons daarbij goed te helpen, door de geluiden na te doen, maar dat herkennen is best moeilijk. We hebben onder meer gehoord een Bosrietzanger, Kleine Karekiet, Winterkoning, Fitis, Groenling, Spotvogel en Merels.

Datum	**Excursie**	**Door wie**
Zo 4 sept.	Steltlopers. Naar onder water gezette bollenveldjes in de buurt of indien niet aanwezig de Putten.	Matty Meijer en Cees Baart.
Zo 9 okt.	Vogeltrek. Strandplateau in combinatie met het Hoefijzermeer.	Huub Huneker en Cees Baart.
Zo 6 nov. (herkansing event. 13nov)	Vinkenbaan.	Jan Baart en Jos Vroege. (Leo Heemskerk)
Zo 11 dec.	Timmeren van nestkastjes.	Jan en Cees Baart.
Vr. 6 jan. Vr. 13 jan. Vr. 20 jan.	Bosuilenexcursies 1ste Excursie: onze eigen groep. De 2de (bij Marquette) en 3de (bij Dijk en Duin) zijn publieks-excursies. Maar…kan je 6/1 niet, dan heb je de 13de en de 20ste januari nog een kans.	Arend de Jong en Jeroen Walta. Jan Baart (13/1). Micha de Heus (20/1)

*Tenzij anders aangegeven zijn de excursies op de 2de zondag van de maand.

Vogelbladen herfst 2016

Martine Kamminga

Sovon nieuws juni 2016 schrijft over onderzoek dat is gedaan tussen 2000 en 2010 naar de daadwerkelijke schade die ganzensoorten en de Smient zouden toebrengen aan de landbouwopbrengst. Boeren klaagden ten eerste over de vele vogelkeutels die de Ganzen na hun vertrek zouden achterlaten in het land. Dat zou het gras minder aantrekkelijk maken voor het vee. Ten tweede zou het land verslempen door al die vogelpoten. Het tweede punt werd weerlegd door de studies, want ook de gesteldheid van de bodem zelf speelt daarin een rol. Verse keutels maken het land inderdaad minder aantrekkelijk, maar aan oudere keutels bleken de koeien zich niet meer te storen. Op enkele Schotse eilanden bleken schapen zelfs verse Ganzenkeutels te eten, net zoals Rendieren dat op Spitsbergen doen. Ganzenkeutels spelen ook geen rol van betekenis bij overbemesting van het land. Hoe zit dat met de opbrengst van het land? In het voorjaar is de vraatschade door vogels het grootst, omdat het groeiseizoen net begonnen is en de Ganzen aan het terugkeren zijn naar hun broedgebieden. Maar ook factoren zoals neerslag en strengheid van de winters spelen een rol, zodat het moeilijk blijft om de exacte schade door Ganzen te voorspellen. En bouwland is nu eenmaal zeer aantrekkelijk voor watervogels, omdat ze daar in een ruim gebied kunnen foerageren, zonder al te veel gestoord te worden.

De Europese Kanarie neemt af in Nederland en in Europa. Het eerste broedgeval van deze vogel was in 1922, bij Kerkrade, Limburg. Vier jaar later in Twente. Daarna nam zijn aantal gestaag toe en kwam hij vooral voor in Zuid-Limburg en in de meest oostelijke gebieden van Overijssel en Gelderland. Ze broeden vooral in dichte bomen, zoals coniferen, in stadsparken, grote oude tuinen, begraafplaatsen en boomkwekerijen. Ze foerageren op braakliggende gronden vol onkruid en in volkstuinen. Door de jaren heen fluctueerde hun aantal nogal eens. Ook in België en Duitsland. Waarom dat zo is, weet men niet. Maar vanaf het jaar 2000 neemt hun aantal definitief af, in Nederland met bijna 12 % per jaar, in de rest van Europa met gemiddeld 3%. Oorzaak kan zijn de aanleg van nieuwbouwwijkjes binnen een plaats (inbreiding), waardoor braakliggende veldjes verdwijnen, de betegeling van tuinen en het gebruik van onkruid verdelgers in broed- en overwinteringsgebieden.

De Tringiaan nr. 2, mei 2016 besteedt aandacht aan de Paradox van Moreau. Moreau (1897-1970) was een Engelsman, die in 1930 in Egypte

als legerklerk kwam te werken en zich met ornithologie ging bezighouden. Zijn paradox luidt als volgt: waarom overwinteren zoveel trekvogels in de droge Sahel, terwijl het ten zuiden van de Sahara vochtiger en voedselrijker is? Vijf Nederlandse vogelonderzoekers lijken het antwoord te hebben gevonden. In de Sahel groeien voornamelijk doornachtige Acaciaboomsoorten. Alleen bomen met stekels kunnen daar overleven, door de overbegrazing door het vee van de inheemse bevolking. Die bomen hebben minder energie om gifstoffen aan te maken, waardoor ze aantrekkelijker worden voor insecten en daardoor dus ook voor kleine trekvogels. De Sahel is een soort gedegenereerd boerenland geworden.

Het zomernummer van De Kleine Alk neemt Het oude Hof in Bergen eens onder de loep, wat betreft de broedvogels daar van 1968 t/m 2015. Eeuwenlang was Het Oude Hof en de binnenduinrand daarnaast een bosrijke enclave in het kale Noord-Holland. In de vorige eeuw werden er meer bossen en parken aangelegd voor de groeiende bevolking. Het Bergerbos werd in 1930 en het Oude Hof rond 1950 verkocht aan de Gemeente Bergen. Sinds 1992 is het Bergerbos in erfpacht-beheer bij het PWN. De Gemeente Bergen houdt gegevens bij over de flora en fauna van het Oude Hof, en sinds 1968 worden de broedvogels daar geïnventariseerd, om na te gaan hoe het gebied er voor staat, zodat er adequate beheersmaatregelen kunnen worden genomen, indien nodig. Van de holenbroeders is de Grote Bonte Specht de meest voorkomende soort en de meest stabiele qua aantal. Dat komt door de vele oude bomen op het terrein, waar hij elk jaar een nieuw hol in hakt, wat in latere jaren weer gebruikt kan worden door b.v. Mezensoorten, Holenduif, Bosuil en Vleermuizen. De Kleine Bonte Specht broedde hier alleen in 1985, de Zwarte zat er in de jaren '80, maar verdween daarna, en de Groene Specht, toch altijd een algemene vogel, is de laatste jaren sterk op zijn retour, ook in de aangrenzende duinen. Waarom weet men niet. Kleine holenbroeders zoals Koolmezen, Pimpelmezen, Boomkruipers en Boomklevers, profiteren rijkelijk van de oude Spechtenholtes en hun aantal is behoorlijk stabiel. De Boomklever heeft zich zelfs vanuit Het Oude Hof langs de duinrand uitgebreid. Vreemd genoeg ontbraken bij de telling van 2015 de Holenduif, de Bosuil, de Spreeuw en de Kauw als broedvogel. De Spreeuw vindt de laatste jaren te weinig voedsel in het omringende agrarische gebied. De drie andere soorten kunnen gepredeerd zijn door de Boommarter. Het bos wordt ouder, maar dat betekent ook minder laag struweel, waardoor bodembroeders als Fitis, Nachtegaal en Fluiter verdwenen, ook door de toenemende recreatiedruk in het gebied. Roof-

vogels als Buizerd, Havik en Sperwer, broeden er niet, maar komen er wel voor, afhankelijk van de muizenstand.

In de Hortus Alkmaar is een nieuwe IJsvogelkijkhut gebouwd, helemaal door vrijwilligers en gesponsord door diverse bedrijven en andere gulle gevers. Hij is op 28 februari geopend door de cabaretier, schrijver en vogelliefhebber Hans Dorrestijn. Nu kan die vogel, die al meer dan 15 jaar in de slootoever bij de tuin broedt, zich ongestoord laten bekijken en fotograferen. Dus wie eens zin heeft ...

De Fitis, 2/2016 besteedt uitgebreid aandacht aan de Houtrakkerbeemden, een nat gebied tussen de Inlaagpolder en de Houtrakpolder, ten Oosten van Spaarndam. In 2014 is gedurende het hele jaar elke week een vogeltelling gehouden. Het blijkt een zeer belangrijk gebied voor watervogels en steltlopers. Zo komen Lepelaars er veel voor, ook veel exemplaren op doorreis. Knobbelzwanen kunnen hier naartoe uitwijken als ze elders worden verstoord. Kolgans, Toendrarietgans, Grauwe Gans en Nijlgans gebruiken het gebied in groten getale als slaapplaats. Maar dan moet er niet gejaagd worden. Bergeenden nemen er de laatste jaren sterk toe, Wilde eenden vinden er veel voedsel en Smienten komen er het meeste voor van alle Eenden. Steltlopers zoals Tureluurs, Grutto's, Kluten, Watersnippen en Kemphanen kwamen wat minder voor, door de hoge waterstand van dat jaar. Veel Gele Kwikstaarten slapen al jarenlang in het riet van het middelste deel van het gebied.

Ook over de Hekslootpolder een inventarisatieverslag van weidevogels, over de jaren 1985 t/m 2015. Wat opvalt in dit artikel is dat pas in de jaren negentig van de vorige eeuw de weidevogelstand daar flink begon af te nemen, terwijl dat in andere graslandgebieden al veel eerder gebeurde. In de Hekslootpolder waren twee groepen nestbeschermers actief, die de nesten van bijvoorbeeld de Grutto markeerden, zodat de boeren er omheen konden maaien. Maar toen de Vos in het gebied zijn entree maakte, was het uit met de pret. Hij volgde 's nachts gewoon de sporen van de nestmarkeerders en at de nesten leeg! Daardoor moesten de vrijwilligers ophouden met markeren, waardoor de boeren de nesten niet meer konden sparen bij hun activiteiten. Grutto's en Kieviten handhaven zich nu alleen goed op kavels die later dan 21 juni gemaaid worden. Daarvoor krijgt de boer een financiële tegemoetkoming. De Tureluur gaat minder sterk achteruit omdat hij een goed verborgen nest heeft. Watervogels, zoals met name de Krakeend, zijn flink toegenomen in het gebied. Sinds 2008 mag er in de Hekslootpolder op Grauwe Ganzen worden gejaagd, omdat het gebied binnen de 10 kilometer grens van Schiphol ligt.

Verder nemen de rietvogels, zoals de Rietzanger de Bosrietzanger en de Rietgors, toe. Dat komt doordat de rietkragen in de Hekslootpolder breder zijn geworden en zich een nieuw rietveld heeft gevormd. Andere mooie soorten die zich nu geregeld laten zien en die er ook broeden, zijn de Blauwborst en de Waterral. Het feit dat er ook eens een Snor en een Baardmannetje hebben gebroed, wijst er wel op dat ook de Hekslootpolder zeer belangrijk is voor vogels. Ook de bruine Kiekendief, de Kleine Plevier de Roerdomp, de IJsvogel en de Kerkuil laten zich wat vaker zien.

Ook over de Amsterdamse Waterleidingduinen een inventarisatieverslag, over Roofvogels in 2015. Kort gezegd: ze hebben veel te lijden van de werkzaamheden van Waternet. Op de stukken waar koeien en schapen grazen, zijn vrijwel geen prooidieren voor uilen en roofvogels te vinden. Op bepaalde stukken is de bosbodem omgewerkt, waardoor het bodemleven daar grotendeels is verdwenen. Daardoor trekken de roofvogels er weg en gaan uilen dood. Het gehele broedseizoen werden er bomen gekapt tot vlak onder de bomen waar roofvogels broedden. Veel gekapt hout wordt afgevoerd, terwijl Waternet had toegezegd om meer dood hout te laten liggen. De schrijvers van dit artikel vermoeden dat Waternet aan duurzame houtwinning gaat doen, zoals het bedrijf in een presentatie heeft aangekondigd. Vooral populieren, dennen en esdoorns moeten er dan aan geloven. Gevreesd wordt dat vogels die van die bomen afhankelijk zijn, zoals Zwarte Mees en Appelvink, het kind van de rekening worden.

Nog wat artikeltjes te hooi en te gras opgepikt.

De Koolmees blijkt een opvallend groot leervermogen te hebben. Wetenschappers hebben de genen van deze vogel bekeken en het blijkt dat de Koolmees de meeste genen heeft van alle vogelsoorten, die het leervermogen bepalen.

Bij Tata Steel mogen overlast gevende meeuwen niet meer de nek worden omgedraaid.

Kleine windmolens tot 15 meter hoog, worden populair op boeren-bedrijven. (bron: Nieuwe Oogst, een tijdschrift voor agrariërs, augustus). Milieuactivisten en omwonenden hebben minder bezwaren tegen dergelijke kleine windmolens. Misschien ook minder schadelijk voor vogels?

Waarnemingen in het werkgebied

Leo Heemskerk

Dit waarnemingen overzicht beslaat de periode vanaf 1 april t/m 30 juni 2016. Het is kleine selectie van leuke waarnemingen uit het waarneming.nl archief en trektellen.nl. Alle waarnemingen zijn te lezen op waarneming.nl en trektellen.nl. Alle waarnemers worden hartelijk bedankt voor het invoeren van hun waarnemingen, ook al zijn de waarnemingen niet in dit overzicht verwerkt. Vragen over http://www.waarneming.nl kunnen gesteld worden aan info@waarneming.nl of eventueel aan schrijver dezes. Mocht u vragen of opmerkingen hebben over dit overzicht mail dan naar leo@heemdijk.demon.nl of bel me op 0251-655222.

Parelduiker
30 apr 2 zomerkl. ->N Trekt.-Castricum a/Z (zeetrek) M. Res, G. Keijl in 3 u
8 apr 1 zomerkleed ->N Trekt.-Castricum a/Z (zeetrek) Guido Keijl in 3 uur
Noordse Stormvogel
18-jun 1 ->N Trektellen-Castricum a/Z (zeetrek) G. Keijl 17-19u, bij WNW5
18-jun 1 ->N Trektellen-Castricum a/Z (zeetrek) G. Keijl 17-19u, bij WNW5
Roodhalsfuut
1 apr 2 tp IJmuiden - Zuidpier Dick
2 apr 2 tp IJmuiden - Noordpier Timon & Silvia van den Heuvel
10 apr 1 adult zomerkleed tp IJmuiden - Noordpier Hans Schekkerman
Geoorde Fuut
Gehele periode aanwezig op de wei van Brasser hier waren drie nesten aanwezig. Vanaf 11 april t/m 9 mei max 2 vogels aanwezig op het vogelwater. Van 12/17 mei max 2 vogels op de Waterberging Noorderveld
Jan-van-gent
6 apr 3 tp Castricum - Strand/Noordzee Pim Wolf
28 apr 1 adult tp Noordzeekanaal Dick Groenendijk
1 mei 1 -> N Castricum - Strand / Noordzee Ruud Altenburg 7.00-9.00
8 mei 2 overvliegend Castricum - Strand / Noordzee Rik van der Starre
29 mei 1 tp IJmuiden - Pieren / Noordzee (hoofdgebied) Stijn Vincent
31 mei 1 adult -> N NHD -Vogelduin Herman van Oosten
31 mei 4 -> N NHD -Vogelduin Herman van Oosten 1 subadult en 3 adult
Aalscholver
2 apr 1 afwijkend tp NHD -Infiltratiegebied Luc Knijnsberg deels wit
23 apr 1015 bezet nest NHD -Infiltratiegebied Hans Schekkerman Kolonie compleet geteld. 1015 bezette nesten, 235 meer dan vorig jaar. Zuidkant

secundair 242, abelenbosjes ZO 320, middenkanaal 195, NO kanaal 258.
28 mei 1001 tp NHD -Infiltratiegebied Ronald Sunnotel

Grote Aalscholver

20 apr 1 2e kj tp IJmuiden - Havens & Sluizen R. v. Bemmelen GPA 45gr.

Kuifaalscholver

1 apr 1 tp IJmuiden - Forteiland Jan Zorgdrager
15 apr 1 tweede kalenderjaar tp IJmuiden - Forteiland Jan Zorgdrager
2 mei 1 foeragerend IJmuiden - Noordpier Danny Bregman
24 mei 1 tp IJmuiden - Havens & Sluizen Dick Groenendijk
27 mei 1 tp IJmuiden - Havens & Sluizen Arie Kolders

Kleine Zilverreiger

19 mei 1 adult zomerkleed tp Waterberging Noorderveld Ruud Altenburg
26 mei 1 -> O NHD -Infiltratiegebied Luud Baas
27 mei 1 tp NHD -Vogelwater Erwin van Saane

Grote Zilverreiger

3 apr 1 tp Limmen - Limmerpolder Hans Schekkerman
3 apr 1 -> N NHD -Infiltratiegebied Guido Keijl met blauwe reiger
10 apr 1 overvliegend Castricum Remco Oosterlaar
29 apr 1 tp Uitgeest - Dorregeesterpolder Danny Bregman
27 mei 1 -> O Castricum - Plasjes N203 Hans Groot tijdje niet gezien hier
26 juni 1 tp Waterberging Noorderveld Lonnie Bregman Invallend.

Purperreiger

1 mei 1 -> NO NHD -Infiltratiegebied Luc Knijnsberg, Piet Admiraal
7 mei 1 overvliegend noordwest NHD -Duin en Bosch Sander Lagerveld

Zwarte Ooievaar

25 mei 1 tweede zomer overvliegend A9 - Uitgeest Wim van Zwieten

Ooievaar

1 apr 1 overvliegend noordwest Bakkum Guido Keijl

Ooievaar

31 meldingen 10 mei 4 tp Uitgeest - De Oude Venne Willem Olbers Kwamen aanvliegen en landden vlakbij een

Wilde Zwaan

3 apr 1 rustend NHD -Hoefijzermeer Piet Hollenberg

Dwerggans

10 juni 1 -> west Waterberging Noorderveld Ruud Altenburg Opvliegend met vijf Indische. Duidelijk kleiner met zelfs in vlucht opvallende oogring. Hoewel ik geen ring heb kunnen waarnemen ga ik ervan uit dat dit de Zweedse projectvogel is die van maart t/m mei bij Westzaan gezeten heeft. Of je erg blij moet worden van een Dwerggans in juni in gezelschap van bewezen escapes is natuurlijk een ander verhaal...

Indische Gans
2 apr 1 tp Castricum (gemeente) Willem Olbers , Hans Schekkerman
4 apr 1 overvliegend Castricum aan Zee Maarten Hotting
16 apr 1 tp Castricum (gemeente) Luc Knijnsberg Tussen de Brandganzen
27 apr 1 man foeragerend NHD -Karpervijver J. Hille
6 juni 3 tp Waterberging Noorderveld F. v. Groen
10 juni 5 tp Waterberging Noorderveld Ruud Altenburg
Rotgans
3 apr 1 tp Waterberging Noorderveld Lonnie Bregman, Ruud Altenburg
4 apr 3 overvliegend Castricum - Zeeweg Dennis de Heer
4 mei 2 tp NHD -Infiltratiegebied Danny Bregman Om 11u zaten ze er nog
Casarca
4 apr 1 tp Heemskerk - Heemskerker Noordbroekpolder Hubert Kivit
8 mei 1 man -> west NHD -Zuidernollen Guido Keijl
19 juni 1 tp Waterberging Noorderveld Fred Scholte en Tinok van Hattum
Mandarijneend
23 apr 1 vrouw -> N NHD -Infiltratiegebied Hans Schekkerman
30 mei 1 man tp NHD -Karpervijver Jan van Leeuwen
11 juni 6 tp NHD -Terrein Bakkum Natasja Nachbar 1 Vrouw en 5 pulli tp
12 juni 1 vrouw tp NHD -Terrein Bakkum Piet Hollenberg Vrouwtje en jongen van ca 2 weken
14 juni 1 vrouw tp NHD -Karpervijver Hans Schekkerman
Zomertaling
36 meldingen 13 mei 2 mv ->N Trektellen-Cas a/Z H. Schekkerman in 4uur
IJseend
8 apr 1 vrouw tp NHD -Infiltratiegebied Hans Schekkerman ea
Zwarte Zee-eend
5 mei 3000 tp NHD -Terrein Egmond Chris Winter
Brilduiker
tot 8 april meldingen uit het Infiltratiegebied o.a. Hoefijzermeer
Middelste Zaagbek
1 apr 1 vrouw tp NHD -Infiltratiegebied Folkert de Boer
Grote Zaagbek
2 apr 1 tp Waterberging Noorderveld Lonnie Bregman
3 apr 1 vrouw tp NHD -Infiltratiegebied Guido Keijl
8 apr 1 tp Waterberging Noorderveld Lonnie Bregman en Tinus Butter
3 mei 1 vrouw ->N Trektellen-Castricum aan Zee(zeetrek) H. Schekkerman
Rosse Stekelstaart
5 / 28 apr 1 vrouw adult tp Heemskerk - Heemskerker Noordbroekpolder verschillende waarnemers

Wespendief
4 mei 1 -> ZW Castricum Hans Kuperus Vrij hoog overkomend.
13 mei 2 paar in broedbiotoop NHD -Terrein Castricum Henk Levering mannetje en vrouwtje
18 mei 1 tp NHD -Terrein Castricum Hans Schekkerman Twee maal opvliegend uit bosrand, tweede keer vlak boven me waardoor silhouet goed te zien tegen de schemerlucht, met karakteristieke lange staart, vleugelvorm en duifachtige kop.
21 mei 1 -> O NHD -Papenberg Jos Vroege
26 mei 1 overvliegend -> Z NHD -Vogelkijkhut Winterkoning Luud Baas
5 juni 1 -> N NHD -Terrein Castricum Roald van Splunter
13 juni 1 tp NHD -Terrein Egmond A. Spoelman en Chris de Nooijer
Grijze Wouw
4 apr 1 -> ZNHD -Vogelduin Herman van Oosten en andere

Grijze Wouw Foto: Zelma van het Kaar

Zwarte Wouw
19 apr 1 -> O Heemskerk - Heemskerker Noordbroekpolder Ruud Altenburg Met Buizerd boven Marquette, afglijdend naar Heemskerk. Zwaar tegenlicht maar silhouet goed te beoordelen. Relatief korte, rechte

staart (te kort voor Bruine Kiek) met 1-2 ontbrekende middelste pennen. Geen Rode vanwege staart en omdat bij zwenkende vogel ondanks tegenlicht lichtere hand opgevallen zou moeten zijn.
7 mei 1 -> west Castricum Hans Kuperus Vrij laag over de tuin. Wrs. op zoek naar slaapplaats. De volgende ochtend hetzelfde (?) ex. nl. weer boven de tuin waargenomen, niet zo hoog.
8 mei 1 -> west Castricum Hans Kuperus Mogelijk dezelfde als gisteravond. Die vloog heel laag over de huizen. Heeft wrs in de buurt overnacht
8 mei 1 -> O NHD -Zuidernollen Piet Admiraal Eindelijk!
8 mei 1 tp NHD -Infiltratiegebied A.T. Dekker Mede waarnemer Peter Mol Wat was dat wouw.
9 mei 1 -> N NHD Hans Groot Kenmerkende jizz van Zwarte Wouw: donkere roofvogel met lange staart, die regelmatig gedraaid werd en lange slanke vleugels.
10 mei 1 adult tp NHD -Soeckebacker Theo Baas Met 2 Buizerds. Eerst op enige afstand maar kwam later op zo'n 30 m hoogte recht over me heen.
12 mei 1 -> west NHD -Zuidernollen Herman van Oosten Hop de zee op!
12 mei 1 -> O NHD Hans Groot Cirkelend boven bos, gezien vanuit mijn achtertuin en daarna vrij hoog afzeilend naar oost. Paar slechte bewijsplaatjes kunnen schieten
12 mei 1 -> O NHD -Terrein Castricum Hans Schekkerman Gezien vanaf de Papenberg. Flinke afstand maar ondiep gevorkte (niet rode) staart, lichte plekken op bovenarm, en vliegwijze met iets afhangende hand waren duidelijk. Vloog even samen met Buizerd.

Rode Wouw

8 apr 1 overvliegend NHD -Infiltratiegebied A. Meijer
6 mei 1 -> NO Castricum Jos Vroege Vanuit huis: lange, afhangende vleugels en opvallend gevorkte staart

Zeearend

10 apr 1 -> N NHD -Zuidernollen Bart de Knegt
1 mei 1 2e kj overvliegend Castricum - Zeeweg Luc Knijnsberg
1 mei 1 overvliegend noordwest NHD -Terrein Bakkum Ton Lakeman
1 mei 1 -> N NHD -Duin en Bosch Sander Lagerveld
1 mei 1 2e kj overvliegend NHD -Terrein Castricum Rene Hoogenboom De omvang van de vogel in combinatie met witte stuit

Vale Gier

21 mei 1 -> N Heemskerk Hans Groot Vanuit rijdende auto op A9, op weg naar IJmuiden (in de hoop de vogel daar op te pikken). Met blote oog opgepikt voor ons, iets ten westen van de snelweg en daarna enkele

seconden in verrekijker kunnen zien (mijn vrouw zat achter het stuur). Enorm formaat, lange brede vleugels met vingers. Klein kopje. Bij de afslag Beverwijk Bazaar omgekeerd en gestopt bij tankstation Twaalfmaat aan de oostkant van de A9, maar de vogel was niet meer te zien en al hard door richting Texel.

Blauwe Kiekendief

1 apr 1 vrouw -> Z Wijk aan Zee Hans Kuperus
1 apr 1 vrouw -> Z NHD -Vogelduin Luc Knijnsberg
13 apr 1 -> N NHD -Westerduinen Lonnie Bregman Vrouwkleed.
20 apr 1 vrouw jagend NHD -Terrein Heemsk. W. Olbers, R. Hoogenboom
4 mei 1 vrouw -> N NHD -Westerduinen Ruud Altenburg
5 mei 1 vrouw -> N NHD -Terrein Heemskerk Hans Kuperus
11 mei 1 jagend NHD -De Hoge Toren Jacob Molenaar, Albert Molenaar
19 mei 1 vr. ad zomerkleed foeragerend NHD -Koepelduin R. Slingerland

Steppekiekendief

19 mei 1 2e kj -> ZW Heemskerk - Heemskerker Noordbroekpolder Hans Schekkerman Kwam uit Oost aanvliegen over de waterberging toen ik net mijn spullen had ingepakt. Met kijker slanke kiek met puntvleugel, ongestreept bleekoranje onderdelen, opvallende uniforme lichtgele plekken voorop bovenarm, donker-lichte boa, contrast tussen egaal donker ogende onderarm en lichte hand. Vloog snel door naar ZW waar hij voor de bosrand van het Marquettebos wat bleef hangen, omhoog cirkelde maar vermoedelijk vanwege de forse tegenwind niet over het bos doorging. Dat gaf de gelegenheid de camera weer te pakken en van afstand een paar vage shots te maken. Maakte toen een paar slagen over het weide-vogelreservaat De Kampen (paniek!), zich langzaam westwaarts verplaatsend. Na omfietsen (ik stond aan de zuidkant van de waterberging) hier niet meer teruggevonden. Determinatie als Steppe/Grauwe op basis van o.a. 4-vingerige vleugeltop (op foto's geen indicatie van verlengde p6 die wijst op hybride x blauwe). Pro Steppe zijn de egaal lichte onderdelen (niet duidelijk op foto's maar wel in veld; 2kj grauwe meestal deels geruid met enige adult-type kleur/streping), en de massieve lichte boven-armplekken. Foto's 4 en 5 suggereren lichte basis aan onderzijde vingers en lichte onderhand zonder donkere achterrand maar zijn te vaag voor zekerheid hierover.

Visarend

5 mei 1 -> N NHD -Westerduinen Hans Kuperus
7 mei 1 opvliegend NHD -Terrein Castricum H. Kuperus Hier opvliegend. Overnachtingsplek? Verdween over Hoefijzermeer
8 mei 1 tp NHD -Zuidernollen A.T. Dekker mede waarnemer Peter Mol

8 mei 1 -> N NHD -Terrein Egmond Chris Winter
9 mei 1 overvliegend NHD -Hazenduin Wim van der Schot
12 mei 1 -> NO NHD -Terrein Heemskerk Hans Kuperus Kwam hoog aanvliegen uit ZW en verdween hoog naar NO. Zeer wrs. dus tweede ex.
12 mei 1 overvliegend NHD -Terrein Heemskerk Hans Kuperus Met prooi.
12 mei 1 -> ZO NHD -Terrein Castr. H. Schekkerman Vanaf Papenberg
12 mei 1 overvliegend NHD -Terrein Heemskerk Rene Hoogenboom
12 mei 1 tp NHD -Terrein Bakkum A.T. Dekker
27 mei 1 adult -> N NHD -Terrein Bakkum CS Roselaar even biddend boven oostelijke Wei van Brasser en daarna een klein rondje boven het Doornvlak, maar al snel doorflappend naar noord
27 mei 1 tp NHD -Terrein Bakkum A.T. Dekker Met Dank aan Kees.

Roodpootvalk

25 apr 1 -> N Castricum Mark Res Vogel regelmatig biddend.
4 mei 1 vrouw -> Z NHD Hans Groot Over mijn achtertuin.
7 mei 1 man -> NO NHD -Duin en Bosch S. Lagerveld Hoog, goed gezien
8 mei 1 vrouw tp NHD -Infiltratiegebied A.T. Dekker en Rik van der Starre vloog bij de Zwarte Wouw.
10 mei 1 vrouw -> Z NHD -Terrein Egmond Herman van Oosten
10 mei/12 mei 1 man adult tp NHD -De Hoge Toren Herman van Oosten Waanzin! Eerst om mee heen vliegend. Daarna vangend in zeereep en ten slotte tp op kapvlakte Hoge Toren. Die silver flashes en dat oog en snavel ook gezien door anderen
11 mei 1 man adult zomerkleed tp NHD -Terrein Bakkum Luc Knijnsberg Wow mooi beest boven in zomereik ook gezien door anderen
11 mei 1 vrouw tp NHD -Terrein Heemskerk Gast. Kruisberg M. Res ea
12 mei 1 man adult -> NO NHD H. Groot Laag NO langs mijn achtertuin.
19 mei 1 man jagend Castricum (gemeente) Mark Res kwam laag over de N203 aanvliegen en leek te gaan jagen.

Smelleken

11 apr 1 -> N NHD -Terrein Bakkum Luc Knijnsberg
4 mei 1 vrouw foeragerend NHD -Infiltratiegebied Guido Keijl
6 mei 1 vrouw -> NO NHD -Duin en Bosch Sander Lagerveld

Boomvalk

20 meldingen oa 28 juni 6 ad jagend NHD-Geversduin Herman van Oosten

Slechtvalk

25 meldingen oa 30 apr 1 m 2kj->N Trektellen-Castricum a/Z Guido Keijl greep Visdief in de branding

Patrijs

2 apr 2 tp Heiloo - Vennewaterspolder Ronald Sunnotel

10 apr 1 roepend NHD -Zuidernollen Leo Heemskerk Een roepende vogel krrr krrr krrr Piet Admiraal gewaarschuwd en hij heeft de vogel ook gehoord. Erg leuk om hier een roepende Patrijs te horen. Het was geen tape van de ringbaan!
11 apr 2 tp NHD -De Hoge Toren Herman van Oosten Waanzin! Uit Noord laag op me afgevlogen en invallend bij pijl. Goed gezien!
19 apr 1 tp NHD -Terrein Bakkum Herman van Oosten Zeereep!
11 mei 2 ad zomerkl. foeragerend Heiloo - Sammerpolder Cees Baart
18 mei 1 man adult zomerkleed tp Heiloo - Sammerpolder Cees Baart
27 mei 2 opvliegend NHD -Leenscheuterwei Ruud Altenburg
29 mei 1 vrouw adult zomerkleed tp Bergen (NH) (gemeente) Cees Baart
17 juni 1 tp Heiloo - Sammerpolder Luud Baas
18 juni 2 man tp Egmond-Binnen - Broekakkers Ilse Glas Een koppeltje.
21 juni 3 tp Heiloo - Sammerpolder Cees Baart

Kwartel

Verschillend kwartels werden gevangen op VRS Castricum. Hier werden ook exemplaren roepend gehoord
30 apr 2 adult zomerkl. tp Bergen (gemeente) M. d. Heus In tulpenveld
8 juni 1 opvliegend NHD -Groote Vlak Luc Knijnsberg
9 juni 1 baltsend / zingend NHD -Vogelduin Herman van Oosten Leuk!
15 juni 1 tp Limmen - Limmerpolder Jelle Abma
28 juni 1 adult opvliegend NHD -Geversduin Herman van Oosten Gaaf! Vlak voor me opvliegend. Klein, kopstrepen. Geen juv fazant, puntige vleugels. Riep twee keer zacht, iets als kwoit-kwoit

Porseleinhoen

21 apr 1 tweede kalenderjaar tp NHD -Infiltratiegebied René Vos

Kraanvogel

1 apr 1 overvliegend noordwest Heemskerk Lonnie Bregman Vanuit m'n huis. Vloog eerst richting NW, maakte een paar rondjes en gleed toen verder af richting WNW.

Zilverplevier

3 apr 2 tp NHD -Terrein Castricum Lonnie Bregman
4 mei 13 -> ZW Waterberging Noorderveld Ruud Altenburg
8 mei 1 man adult vangst NHD -Zuidernollen Piet Admiraal
12 mei 14 -> NO NHD -Hazenduin Herman van Oosten
12 mei 8 -> NO NHD -Zuidernollen Herman van Oosten
12 mei 10 -> NO NHD -Hazenduin Herman van Oosten

Kanoet

13 mei 35 -> NO NHD -Infiltratiegebied Hans Schekkerman

Strandplevier
5 mei 2-> N Trektellen-Castricum aan Zee(zeetrek) Guido Keijl achter branding; vleugelstreep, borstvlekken en masker gezien
Drieteenstrandloper
8 apr 1 tp NHD -Terrein Castricum Danny Bregman
23 apr 1 tp Wijk aan Zee - Vuurbaakduin e.o. José M.R. Bakker
7 mei 12 tp NHD -Terrein Bakkum Jaap Brinkman
12 mei 515->N Trektellen-Castricum aan Zee(zeetrek) Guido Keijl in 2 uur
13 mei 1388->N Trektellen-Castricum a/Z G. Keijl, H. Schekkerman in 4u
15 mei 422-> N Trektellen-Castricum a/Z H. Schekkerman, G. Keijl in 4u
Kleine Strandloper
8 mei 2 tp Waterberging Noorderveld Rik van der Starre
12 mei 1 -> NO NHD -Hazenduin H. v. Oosten Kwit kwit! Leuk, korte snavel.
13 mei 3-> N Trektellen-Castricum aan Zee(zeetrek) Guido Keijl in 4 uur
24 mei 1 adult zomerkleed tp Waterberging Noorderveld H. Schekkerman
24 mei 1 tp Waterberging Noorderveld Els Velzing
25 mei 3 adult zomerkleed tp Waterberging Noorderveld Ruud Altenburg
28 mei 2-> N Trektellen-Castricum aan Zee(zeetrek) Guido Keijl
Temmincks Strandloper
8 mei 3 ad zk foeragerend Waterberging Noorderveld R. Altenburg
8 mei 6 tp Waterberging Noorderveld Rik van der Starre
9 mei 3 tp Waterberging Noorderveld Willem Olbers
9 mei 3 adult foeragerend Waterberging Noorderveld Aaron Meijer, ea
10 mei 4 tp Waterberging Noorderveld R. Altenburg Om 9.10 weggevlogen
12 mei 1-> N Trektellen-Castricum Zee Guido Keijl samen met Drieteen; kleine, grijs, donkere borst
14 mei 1 tp Waterberging Noorderveld H. Schekkerman en Ruud Altenburg
15 mei 2 tp Waterberging Noorderveld Ruud Altenburg
16 mei 3 tp Waterberging Noorderveld Hans Schekkerman
17 mei 3 tp Waterberging Noorderveld Ruud Altenburg
Paarse Strandloper
Noordpier IJmuiden enkele waarnemingen
Kluut
78 meldingen oa 2 apr 54 ->N Trektellen-Castricum a/Z H. Schekkerman, in 2 uur
Kemphaan
Gehele periode aanwezig op de bekende plekken. 66x ingevoerd oa 22 ex op 8 april Waterberging en op 3 apr 19 ex Uitgeest - De Oude Venne

Bokje
3 apr 1 tp NHD -Leenscheuterwei Ruud Altenburg
16 apr 3 tp Castricum (gemeente) Luc Knijnsberg Tijdens RAVON excursie
20 apr 1 opvliegend NHD-Verbrande Vlak Willem Olbers, Rene Hoogenboom en Aaron Meijer
28 apr 1 tp Heemskerk Rienk Slings
Houtsnip
10 apr 1 baltsend / zingend NHD -Terrein Heemskerk Luc Knijnsberg
12 apr 1 baltsend / zingend NHD -Berkenbosch Arnold Wijker
IJslandse Grutto
1 apr 98 rustend Waterberging Noorderveld Ruud Altenburg In een groep. Daarnaast 'los' foeragerende lokale vogels.
1 apr 15 tp Castricum - Plasjes N203 Hans Schekkerman
2 apr 1 tp Castricum - De Groote Ven René Mastwijk
2 apr 10 tp Waterberging Noorderveld Lonnie Bregman
3 apr 55 tp Waterberging Noorderveld Hans Schekkerman
3 apr 270 tp Castricum - De Groote Ven Hans Schekkerman Overgrote deel (80-90%) ijslanders.
3 apr 4 tp Castricum - De Groote Ven Jos Vroege Tenminste vier, naast een heleboel gewone Grutto's
5 apr 7 tp Heemskerk bob de vries poten/snavel korter (grutto) minder op borst getekend
10 apr 5 adult tp Waterberging Noorderveld Edwin Kerssens
13 apr 35 tp Castricum - De Groote Ven Hans Schekkerman
19 apr 5 tp Waterberging Noorderveld Ruud Altenburg
27 apr 30 tp Waterberging Noorderveld Ruud Altenburg
15 mei 1 adult zomerkleed Waterberging Noorderveld Ruud Altenburg
Rosse Grutto
Verschillende ex. langs vliegend over strand/zee
26 apr 1 tp Heemskerk - Heemskerker Noordbroekpolder Frank van Groen
27 apr 1 vrouw tp Waterberging Noorderveld Ruud Altenburg
1 mei 1 tp Akersloot - Hempolder Jelle Abma
Regenwulp
15 meldingen
Zwarte Ruiter
8 mei 2 tp Waterberging Noorderveld Rik van der Starre
Witgat
14 meldingen
Bosruiter
14 meldingen

Oeverloper
46 meldingen
Middelste Jager
15 mei 2 adult, lichte fase -> N mei Trektellen-Castricum a/Z Hans Schekkerman Op 500m; staartlepels zichtbaar
Kleine Jager
3 mei 2 -> N Trektellen-Castricum a/Z H. Schekkerman 6:45-8:15
14 mei 3 -> N Trektellen-Castricum a/Z R. Altenburg 2 donker, 1 lichte fase
15 mei 2 donker ->N Trektellen-Castricum a/Z Hans Schekkerman
16 mei 1 donker ->N Trektellen-Castricum aan Zee(zeetrek) Guido Keijl
Zwartkopmeeuw
9 apr 1 tp Waterberging Noorderveld Frank van Groen
10 apr 2 ad zomerkleed -> ZW Waterberging Noorderveld Ruud Altenburg
24 apr 1 1e zomer rustend Waterberging Noorderveld L. Bregman In groep Stormmeeuwen.
15 mei 1 adult->N Trektellen-Castricum aan Zee(zeetrek) Guido Keijl
17 mei 1 2e kj tp Waterberging Noorderveld Ruud Altenburg
1 juni 2 adult -> N NHD -Duin en Bosch Sander Lagerveld
15 juni 2 -> ZNHD -Russenduin / De Rellen Herman van Oosten Leuk!
Dwergmeeuw
2 apr 2 adult -> N Castricum - Strand / Noordzee Lonnie Bregman
3 apr 890 tp op zee Trektellen-strandopgang Heemskerk Z L. Bregman
8 apr 1175->N en 681->Z in 2.5u Trektellen-Castricum a/Z M. Res, G.Keijl
14 apr 4 -> N Noordzee - t.h.v. Noord Holland Rik van der Starre
17 apr 1 ad zomerkl. vondst (dood) Waterb. Noorderveld H. Schekkerman
20 apr 25 -> O Uitgeest - De Oude Venne C. de Vries Compacte groep vloog snel en hoog over
21 apr 13 adult -> N NHD -Terrein Egmond Chris Winter
22 apr 75 -> NO NHD -Leenscheuterwei Hans Schekkerman
22 apr 84 -> NO IJmuiden - Havens & Sluizen Merijn Loeve Bijna allemaal adult zomers, uit zee
23 apr 40 -> NO Waterberging Noorderveld Ruud Altenburg
Geelpootmeeuw
8 mei 1 2e kj opvliegend Waterberging Noorderveld Ruud Altenburg
20 mei 1 2e kj tp Waterberging Noorderveld Ruud Altenburg
24 mei 1 2e kj foeragerend Castricum – Castricummerpol. H. Schekkerman
27 mei 1 2e kj tp Waterberging Noorderveld Hans Schekkerman
13 juni 1 2e kj tp Waterberging Noorderveld Ruud Altenburg
18 juni 1 2e kj tp Waterberging Noorderveld Ruud Altenburg
19 juni 2 2e kj tp Waterberging Noorderveld Ruud Altenburg

Pontische Meeuw
14 apr 1 4e kj tp NHD -Terrein Heemskerk Rik v/d Starre mooie vogel. 18 apr 1 tweede kalenderjaar tp IJmuiden - Forteiland Caroline Walta
24 apr 2 tweede kalenderjaar tp IJmuiden - Noordpier Lonnie Bregman
9 mei 1 tweede kalenderjaar tp Waterberging Noorderveld Ruud Altenburg
13 mei 1 tweede kalenderjaar tp Waterberging Noorderveld R. Altenburg
24 mei 1 2e kj tp Waterberging Noorderveld Hans Schekkerman
10 juni 1 2e kj tp Waterberging Noorderveld Ruud Altenburg
19 juni 1 2e kj tp Waterberging Noorderveld Ruud Altenburg, Rik v/d Starre
Kleine Burgemeester
14 apr 1 onvolwassen -> NO NHD -Soeckebacker H. Schekkerman Samen met Zilvermeeuw overvliegend naar NO (richting de vaste 'meeuwensoos' in weiland ZO van Egmond ad Hoef?). Zeer licht kleed met op afstand geheel wit lijkende slagpennen en staart (1e of 2e winter niet te zien door afstand), duidelijk wat kleiner dan de zilver met compactere bouw en puntige vleugels. Medewaarnemer Cornelis Fokker
24 apr 1 tweede kalenderjaar tp IJmuiden - Noordpier Lonnie Bregman later gezien door Leon Edelaar op strand bij Wijk aan Zee
27 apr 1 tweede kalenderjaar tp IJmuiden - Noordpier Leon Edelaar
30 apr 1 tweede kalenderjaar tp IJmuiden - Noordpier Chris Winter
Noordse Stern
1 mei 27 -> N Castricum - Strand / Noordzee Ruud Altenburg 7.00-9.00
3 mei 6 -> N Castricum - Strand / Noordzee Hans Schekkerman
5 mei 1 adult zomerkleed -> N NHD -Terrein Egmond Chris Winter
12 mei 538 ->N Trektellen-Castricum aan Zee(zeetrek) Guido Keijl in 2 uur
24 mei 1 adult zomerkleed tp Waterberging Noorderveld H. Schekkerman
27 mei 1 adult -> N NHD -Zuidernollen Chris Winter
Dwergstern
18 apr 8 -> N Castricum - Strand / Noordzee Mark Res
30 apr 36->N Trektellen-Castricum a/Z Mark Res, Guido Keijl in 3 uur
1 mei 33 -> N Castricum - Strand / Noordzee Ruud Altenburg
3 mei 2 overvliegend Castricum - Strand / Noordzee Hans Schekkerman
6 mei 1 tp Egmond aan Zee - strand en zee Bas Hooreman
6 mei 2 tp NHD -Terrein Egmond Maurice Tijm
12 mei 3 -> NO NHD -Zuidernollen H. v. Oosten Over zee. Snavels en voorhoofd gezien
13 juni 4 tp Castricum - Strand / Noordzee Marco Zomer 4 ex kort tp daarna doorvliegend richting noord.
Zwarte Stern
1 mei 2 overvliegend NHD -Zuidernollen Luc Knijnsberg, Piet Admiraal

1 mei 11 -> N Castricum - Strand / Noordzee Ruud Altenburg
1 mei 2 overvliegend noordwest NHD -Zuidernollen
6 mei 30 -> N NHD -Terrein Egmond Bas Hooreman en Maurice Tijm
13 mei 5 -> N Castricum - Strand / Noordzee Hans Schekkerman

Zomertortel

12 mei 1 -> NO NHD -Hazenduin Herman van Oosten Snel en mooi!
12 juni 1 -> N NHD -Zweefvliegveld Ruud Altenburg

Halsbandparkiet

Een behoorlijke toename van meldingen en aantallen Halsbandparkieten. Grootste groep 16 juni 43 -> W Heemskerk R. Altenburg In drie groepjes

Valkparkiet

10 mei 1 tp Bakkum Guido Keijl

Kerkuil

29 mei 1 ad tp Heemskerk - Heemskerkerduin e.o. Piet Admiraal
17 juni 1 tp Heemskerk - Heemskerkerduin e.o. Luc Knijnsberg

Oehoe

16 mei 1 tp Castricum Henk Levering had kwekersring om rechterpoot, ook

Oehoe Foto: Leo Heemskerk

gezien door anderen. Werd lastig gevallen en het dorp uitgejaagd door kauwen, eksters, kraaien en af en toe meeuwen. Uiteindelijk had de vogel een rustige boom aan de rand van Castricum. Drie weken geleden is er ook een Oehoe in Heemskerk gezien en begin maart was er een in Assendelft aanwezig.

Bosuil

15 meldingen meestal roepende vogels

Ransuil

16 meldingen uit Castricum, Heemskerk en Egmond-Binnen

Velduil

21 apr 1 overvliegend Castricum - Zeeweg Dick Groenendijk

7 mei 1 tp NHD -Verbrande Vlak R. de Goede

IJsvogel

55 meldingen van soms meerdere vogels

Bijeneter

1 mei 1 overvliegend NHD -Leenscheuterwei R. Altenburg Alleen (luid en duidelijk) horen roepen. Vloog aan het geluid te oordelen richting Z of ZO.

28 mei 3 -> N NHD -Soeckebacker Piet Gruijters

Draaihals

16 mei 1 baltsend/zingend NHD -Zuidhoek/Berenweide H. Schekkerman Paar minuten achtereen zingend op c. 100 m van de weg. Tegen de tijd dat ik wat dichterbij was en de recorder klaar had hield hij net op. Vijf minuten later zong hij een stuk verder naar Z(W) het gebied in.

Groene Specht

38 meldingen van meestal roepende vogels

Kleine Bonte Specht

16 meldingen

Oeverzwaluw

46 meldingen

Roodkeelpieper

11 mei 1 tp Waterberging Noorderveld Hans Schekkerman Uit waterberging vrij laag over Noordermaatweg naar NO vliegend, drie maal luid en duidelijk roepend. Niks aan gezien. Niet helemaal duidelijk of hij doorvloog of tussen weg en spoorlijn landde. Roep een explosief, gerekt en hoog maar iets dalend 'pssiiiiee'.

12 mei 1 -> N Trektellen-Castricum a/Z G. Keijl 2x snel achtereen roepend overvliegend tijdens zeetrek, maar helaas net te laat voor geluidsopname

Engelse Kwikstaart

12 apr 1 tp Akersloot - Hempolder Ruud Brouwer

21 apr 1 foeragerend NHD -De Krim Nico Godfriedt

22 apr 1 man adult tp NHD -Centrale Vlak e.o. Rene Hoogenboom
23 apr 1 vrouw tp NHD -Infiltratiegebied Hans Schekkerman
27 apr 2 man tp NHD -Infiltratiegebied Ruud Altenburg
29 apr 2 man adult tp NHD -Infiltratiegebied R. Hoogenboom, H. Boomsma
30 apr 2 man tp NHD -Infiltratiegebied Guido Keijl
3 mei 4 tp NHD -Infiltratiegebied Hans Schekkerman
6 mei 3 foeragerend NHD-Terrein Bakkum L. Knijnsberg Rond Hooglander

Citroenkwikstaart

20 apr 1 man tp Castricum - De Groote Ven Eric Menkveld

Grote Gele Kwikstaart

12 mei 1 -> NO NHD -Zuidernollen Herman van Oosten
14 juni 1 tp NHD -Terrein Bakkum Hans Schekkerman

Rouwkwikstaart

1 apr 2 tp Heemskerk - Heemskerker Noordbroekpolder R. Altenburg 1 Vrouw en 1 man
2 apr 1 vrouw tp NHD -Terrein Bakkum H. Schekkerman, Lonnie Bregman
3 apr 1 man tp NHD -Terrein Castricum Lonnie Bregman
4 apr 1 vrouw adult foeragerend NHD -De Krim Cees Baart
8 apr 1 man tp NHD -Infiltratiegebied Hans Schekkerman
11 apr 1 vrouw opvliegend NHD -De Hoge Toren Herman van Oosten
13 apr 1 adult in broedbiotoop Castricum - Plasjes N203 Rienk Slings
14 apr 1 vrouw tp Castricum - De Groote Ven Cees de Vries
21 apr 1 man ad zkl. overvliegend Castricum - De Groote Ven C. de Vries
21 apr 1 foeragerend NHD -De Krim Nico Godfriedt
30 apr 1 vrouw tp NHD -Infiltratiegebied Peter Mol

Alpenheggenmus

14 apr 1 tp NHD -Soeckebacker Kees (C.J.G.) Scharringa Fouragerend op mossige duinhelling langs het pad. Forse Heggenmus die direct opviel door zijn gedrag en de opvallend roestbruine, gevlekte flanken. Kop grijs met brede donkere teugel en vage donkere oogstreep. Lichte driehoekige keelvlek met kleine donkere streepjes. Borst en buik grijs, licht gestreept. Flanken roestbruin gevlekt, deels doorlopend op de onderbuik. Onderstaart grijs met donkere strepen. Rug en stuit bruingrijs, donker gestreept. Vleugels donker met opvallende rijen lichte vlekjes op de middelste en grote dekveren. Lichte zomen armpennen vormen een opvallend wing pannel. Forse spitse snavel, donker met gelige basis. Poten licht (roze?). Staart donker met lichte eindrandje. Er is een vage Iphone foto. Die zal ik nog bewerken en uploaden.

Noordse Nachtegaal

9 mei 1 eerste zomer vangst NHD -Zuidernollen André van Loon

Zwarte Roodstaart
8 apr 1 man baltsend/zingend IJmuiden - Hoogovens e.o. D. Groenendijk
13 apr 2 tp Wijk aan Zee - staalfabrieken Dick Groenendijk
14 apr 1 tp Heemskerk - Heemskerkerduin e.o. René Mastwijk
29 apr 1 tp IJmuiden - Havens & Sluizen Ronald Honders
6 mei 1 tp NHD -Terrein Bakkum Jaap Groenhof
24 mei 1 tp Wijk a/Z - duinen en strand t.h.v. Reyndersweg D. Groenendijk
26 mei 4 tp IJmuiden - Hoogovens e.o. Dick Groenendijk
Paapje
21 apr 1 tp NHD -Terrein Bakkum Chris Winter
10 mei 1 tp NHD -De Hoge Toren Herman van Oosten
12 mei 1 tp Uitgeest - Dorregeesterpolder Ruud Brouwer
13 mei 1 vrouw tp NHD -Reggers Hans Kuperus
Beflijster
In april werden op verschillende plekken Beflijsters gezien
Orpheusspotvogel
12 mei 1 adult vangst NHD -Zuidernollen Arnold Wijker
Sperwergrasmus
29 mei 1 eerste zomer vangst NHD -Zuidernollen Leo Heemskerk
Fluiter
29 meldingen
Vuurgoudhaan
1 apr 1 baltsend / zingend Bakkum Sander Lagerveld
3 apr 1 baltsend/zingend NHD -Hoefijzermeer Lonnie Bregman Ongeringd.
3 apr 1 foeragerend NHD -Terrein Castricum Hans Stapersma
12 mei 1 baltsend / zingend NHD -Terrein Heemskerk Walter
Grauwe Vliegenvanger
28 meldingen
Bonte Vliegenvanger
1 mei 1 baltsend / zingend NHD -Terrein Bakkum Michiel van Vliet
4 mei 1 man adult baltsend / zingend NHD -Terrein Bakkum Jesse Keyzer
6 mei 1 tp NHD -Terrein Bakkum Jaap Groenhof
9 mei 1 tp NHD -Terrein Bakkum Guido Klerk
Baardman
27 mei 2 paar in broedbiotoop Uitg.-Dorregeesterpolder H. Schekkerman
Wielewaal
5 mei 1 overvliegend NHD -Infiltratiegebied TS vd Meer invallend achter aalscholverkolonie
19 mei 1 tp NHD -De Krim Jaap Walta Heel duidelijk gehoord
19 mei 1 roepend NHD -Terrein Heemskerk Rienk Slings

27 mei 1 tp NHD -Terrein Bakkum Arie de Wit
8 juni 1 baltsend / zingend NHD -Vogelwater Steven Wytema

Sperwergrasmus Foto: Leo Heemskerk

Grauwe Klauwier
11 juni 1 baltsend / zingend NHD -Terrein Heemskerk Hubert Kivit
11 juni 1 man adult tp NHD -Infiltratiegebied Peter Zwitser
2 apr 1 tp NHD -Leenscheuterwei Luc Knijnsberg
8 apr 1 tp NHD -Leenscheuterwei Dick Groenendijk
Roodkopklauwier
10 mei 1 man tp NHD -Terrein Heemskerk Lonnie Bregman Onderzijde egaal zonder flankstreping, dus waarschijnlijk een mannetje. Ging af en toe naar de grond voor een prooi, maar was ook erg succesvol met het plukken van prooien uit de duindoorn waar ie op zat. Vogel prima te zien vanaf de weg, al is het op redelijke afstand. Toen ik om 20:30u weer terugkwam zat ie nog steeds op dezelfde plek. Meerdere waarnemers

Roodkopklauwier Foto: Lonnie Bregman

Keep
Laatste waarneming 28 apr 1 man tp Castricum Mark Res
Sijs
Werden gehele periode gemeld. 21 meldingen
Barmsijs
2 apr 1 -> N NHD -Terrein Egmond Hans Schekkerman
3 apr 2 -> N NHD -Infiltratiegebied Guido Keijl
8 apr 2 roepend NHD -Infiltratiegebied Cees Baart

13 apr 1 overvliegend NHD -Papenberg Hans Schekkerman
17 apr 1 tp NHD -Terrein Bakkum Arnold Wijker

Kleine Barmsijs

2 apr 2 overvliegend NHD -Duin en Bosch Sander Lagerveld
3 apr 3 tp NHD -Leenscheuterwei Hans Schekkerman Kleine op basis van geelbruin in gezicht, flank en onderste vleugelstrepen (ook bij de vrouwen). 2 vrouw 1 man
30 apr 3 tp NHD -Terrein Bakkum Sander Lagerveld
2 mei 1 overvliegend NHD -Terrein Castricum Hans Schekkerman
8 mei 1 baltsend / zingend NHD -Terrein Heemskerk Ruud Altenburg
12 mei 1 -> ZNHD -Hazenduin Herman van Oosten Of grote.
18 mei 2 -> N NHD -De Hoge Toren Herman van Oosten Met roller.
18 mei 1 -> N NHD -Vogelduin Herman van Oosten Zingend overvliegend, de rollers. Of grote barm natuurlijk.

Kruisbek

3 mei 6 tp NHD -Vogelwater Hans Kuperus
6 juni 1 overvliegend Castricum Hans Schekkerman Kruisbek luid klippend over mijn huis
7 juni 3 tp NHD -Terrein Egmond Luc Knijnsberg
8 juni 7 -> ZW NHD -Terrein Bakkum Cees Baart
10 juni 3 tp NHD -Terrein Bakkum Peter Mol Minstens drie exemplaren waaronder een juveniel en een mooi roodkleurig mannetje. Zaten rustig in een grove den te eten.
10 juni 7 foeragerend NHD -Vogelwater Chris Winter
12 juni 4 tp NHD -Terrein Bakkum Sander Lagerveld
16 juni 2 -> O Castricum - Zeeweg Pim de Nobel Minimaal 2 exx
18 juni 10 -> Z NHD -Terrein Castricum Henk Levering
25 juni 4 -> N Castricum - Zeeweg Sander Lagerveld Type C
28 juni 1 -> ZW NHD -Hazenduin Herman van Oosten Alleen gehoord.
29 juni 2 tp NHD -Terrein Heemskerk Rienk Slings

Roodmus

21 mei 1 man zomerkleed zingend - Leenscheuterwei, Had weinig roodtekening. Ruud Altenburg
21 mei / eind juni 1 man adult zomerkleed zingend Infiltratiegebied Castricum
6 juni 1 man adult zomerkleed ter plaatse Wei van Brasser, Vanaf fietspad v.Oldenborgweg in de struiken die voor het water liggen. F Huitenga

Zwarte Zwaan

2 apr 1 tp Bakkum - Noord Willem Olbers, , Hielke Boomsma, Aaron Meijer
17 mei 1 tp IJmuiden - Havens & Sluizen VWG Zuid-Kennemerland

4 juni 1 tp IJmuiden - Havens & Sluizen VWG Zuid-kennemerland 14 juni 1 tp IJmuiden - Havens & Sluizen André v. Vliet Tussen 8 knobbelzwanen.

Roodmus Foto: Willem Olbers

Op de valreep: Euro Birdwatch – zaterdag 1 oktober

Zaterdag 1 Oktober vind weer de jaarlijkse internationale vogel-teldag plaats. Evenals voorgaande jaren zoeken we vogelaars die een telpost willen bezetten. In ieder geval wordt er een telpost ingericht langs de Grote Veldweg. Als er meer tellers zijn, worden er ook andere plaatsen gebruikt.

Voor de voorbereiding is het makkelijk om ongeveer te weten hoeveel personen er aan deze telling mee willen gaan doen. Er wordt bij zonsopgang begonnen en het zal eindigen als de trek minder wordt.
Meld u zich svp aan bij ondergetekende. Bij voorbaat dank!

Hanskuperus@kpnplanet.nl

Lezingen & Excursies – 4e kwartaal 2016

Commissie Lezingen & Excursies

Let op: we vertrekken steeds vanaf het parkeerterrein aan de **achterzijde** van station Castricum (ter hoogte van 'Huis van Hilde').
Advies: om op de hoogte te blijven van 'ad hoc' initiatieven van de L&E-commissie adviseren we u zich aan te sluiten bij de VWG-emailkring. Aanmelding is eenvoudig, zie VWG-website.

Zondag 18 sep: (Auto-)dagexcursie Texel.
Excursieleider: Huub Huneker.
Vertrek achterkant station Castricum: 06.15 uur (stipt!); tot ca. 20.30 uur.
Extra brood meenemen.

Zaterdag 15 oktober: Ochtendexcursie 'Vogeltrek' in het Noordhollands Duinreservaat.
Excursieleider: Hans Kuperus.
Vertrek Strandplateau Castricum (= eind van Zeeweg Bakkum): 8.00 uur; tot ca. 12.00 uur.

Zondag 23 oktober: Ochtendexcursie Vogeltrek in het Noordhollands Duinreservaat.
Excursieleider: Huub Huneker.
Vertrek Strandplateau Castricum: 8.00 uur; tot ca. 12.00 uur.

Let op: beide vogeltrekexcursies gaan alléén door bij gunstige weersomstandigheden. Wel/niet doorgaan wordt bekendgemaakt op voorafgaande avond via emailkring. Of: vraag zélf of het doorgaat via email excursies.lezingen@vwgmidden-kennemerland.nl.

Woensdag 9 november: Algemene Ledenvergadering in Dorpshuis 'De Kern' (Overtoom 15, 1901EW Castricum).
Aanvang: 20.00 uur.
Na de pauze geeft Ruud Altenburg een presentatie over het herkennen van diverse soorten meeuwen in diverse stadia.

Zaterdag 12 nov: Dagexcursie 'Arkemheense Polder, Nuldernauw en Harderbroek'.
Excursieleider: Huub Huneker.
Vertrek station Castricum: 7.30 uur; tot ca. 16.00 uur.
Let op wijziging: stond eerder gepland op 19 november.

Woensdagavond 23 november: Lezing met beelden: ‘Lesbos: Natuur met een vleugje cultuur’.
Spreker: Erwin van Laar. Zie Erwin’s stukje hieronder.
PWN bezoekerscentrum ‘de Hoep’; aanvang 20.00 uur.

Lesbos: Natuur met een Vleugje Cultuur (Erwin van Laar).

Wij nemen U mee naar ons geliefde Griekse eiland Lesbos. Dit prachtige natuureiland ligt noordelijk vlak voor de Turkse kust, en onder twee trekroutes van prachtige vogelsoorten. Lesbos staat met stip op nummer één in de top tien van beste vogelplekken in Europa.

Wij komen al vijftien jaar op dit prachtige eiland en hebben er vele fraaie digi-foto’s gemaakt. Niet alleen van de vogels, zoogdieren, planten, insecten en landschappen maar ook van het dagelijkse leven in de dorpen. De tijd heeft hier 100 jaar stilgestaan, en alles ademt rust en ruimte uit. Wie kent de klaproosvelden niet van weleer? Op Lesbos bestaan ze nog!!!

Het hart van menig vogelaar gaat sneller kloppen bij het zien van: Bijeneter, Dwergooruil, Woudaapje, Witvleugelstern, Witwangstern, Zwarte Ooievaar, Zwartkopgors, Zwarte Ibis, Steenuil, Bruinkeelortolaan, Cirlgors, Baardgrasmus, Rüppells Grasmus, Maskerklauwier, Rouwmees om er maar een aantal te noemen. Allemaal soorten die de revue zeker zullen passeren, evenals landschappen en macro-opnamen.

Natuur en Cultuur gaan op Lesbos nog goed samen, en we nemen u mee naar een aantal idyllische dorpen. Lesbos is dan ook een aanrader voor mensen die vakantie willen houden, maar ook dagelijks even willen “vogelen”. Kortom een digi-lezing met voor ieder wat wils.

Noteer ook deze (voorlopige) data alvast in uw agenda:

Zo 15 jan	Ochtendexcursie Zuidpier e.o., met nadruk op herkennen van meeuwen in diverse stadia.
Za 21 jan	’s middags: Lezing met beelden. Luc Knijnsberg. Vogelen in Eilat
Di 14 feb	’s avonds: Lezing met beelden. Pascal Stroeken (van ‘STONE’) over Steenuilenonderzoek.
Za 18 feb	Dagexcursie Zuidhollandse Eilanden en Zeeland.
Za 4 mrt	’s middags: Lezing met beelden. Eén spreker (Chris van Rijswijk), twee onderwerpen: (1) Vogels van Alaska en (2) Europesche Uilen.
Za 11 mrt	(Auto-)dagexcursie Texel.

Nieuwe (jeugd)leden

Gees Göhl

Als nieuwe leden hebben zich aangemeld:

Dhr. H. v.d. Leest	Pimpernel 3	1902 JJ Castricum
Mw. C. Heinen	Burg. Scholtensstraat 25	1941 CK Beverwijk
Dhr. P. Lechleitner	Anna van Renesselaan 33	1911 KP Uitgeest

Zwarte Ooievaar Foto: Hans Stapersma